

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

FAKULTA PROVOZNĚ EKONOMICKÁ

KATEDRA HUMANITNÍCH VĚD

Diplomová práce

**Udržitelný rozvoj venkova.
Příklad obce Hořičky**

Bc. Radka Možišová

© 2014 ČZU v Praze

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra humanitních věd
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Možišová Radka

Veřejná správa a regionální rozvoj nav.- Hradec

Název práce

Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky

Anglický název

Sustainable Countryside. Case Study Hoříčky

Cíle práce

Hlavním cílem diplomové práce je na základě místních geografických předpokladů a podmínek rozvoje stanovit rozvojové zájmy obce a zároveň zhodnotit, zda jsou zde nastaveny podmínky pro trvale udržitelný rozvoj, a to zejména z činnosti obce, ale i z činností místních občanů.

Metodika

studium odborné knižní literatury
studium internetových zdrojů
konzultace s pracovníky obce Hoříčky
analýza aktuálních údajů týkající se dané problematiky
provedení osobních rozhovorů s obyvateli obce

Harmonogram zpracování

Zkoumání literárních zdrojů a dat – do 30.9.2013
Vypracování teoretické části práce – do 30.11.2013
Vypracování praktické části práce – do 28.2.2014
Odevzdání práce dle závazných pokynů PEF ČZU

Rozsah textové části

60-80 stran

Klíčová slova

Územní samospráva, Obec, Působnost obce, Dotace, Tematické operační programy, Trvale udržitelný rozvoj, Local government, Municipality, Municipal jurisdiction, Subsidies, Thematic operational programs, Sustainable development

---

Doporučené zdroje informací

NÁTR, Lubomír. Rozvoj trvale neudržitelný. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2005, 102 s. ISBN 80-246-0987-8.

MOLDAN, Bedřich. Indikátory trvale udržitelného rozvoje. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 1996, 87 s. ISBN 80-7078-380-x.

BINEK, J., a kol.: Venkovský prostor a jeho oživení. 1. vyd. Brno; Georgetown, 2007. 140 stran. ISBN 80-251-19-5.

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. Indikátory udržitelného rozvoje pro města a obce. Vyd. 1. Hradec Králové: Civitas per populi, 2011, 216 s. ISBN 978-80-904671-4-9.

ŽEHROVÁ, Jana a Daniela PFEIFEROVÁ. Finance municipalit. Vyd. 1. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006, 124 s. ISBN 978-80-213-1418-4. Zakon č. 128/2000 Sb., o obcích.

Vedoucí práce

Brabec Jan, Mgr., Ph.D.

Termín odevzdání

březen 2014

Elektronicky schváleno dne 18.12.2013

prof. Ing. PhDr. Věra Majerová, CSc.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 3.3.2014

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan fakulty

V Praze dne 3.3.2014

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky“ vypracovala samostatně. Veškeré poklady a použitou literaturu uvádím v seznamu použité literatury.

V Praze dne 25.11 2014

.....

Poděkování

Tímto bych ráda poděkovala Mgr. Janu Brabcovi, Ph.D. za odbornou pomoc při zpracování mé diplomové práce. Dále děkuji představitelům obce Hoříčky za poskytnuté informace.

Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky

Sustainable countryside. Case study Hoříčky

Abstrakt

Cílem mé diplomové práce s názvem „Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky“ je zhodnocení hospodaření obce z hlediska udržitelného rozvoje.

Diplomová práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické části.

Teoretická část obsahuje základní pojmy týkající se obce, hospodaření obce a pojmy, které se týkají udržitelného rozvoje, jenž jsou definovány ve vybrané literatuře.

Praktická část je zaměřena na obec a analýza hospodaření obce.

Abstract

The aim of my thesis entitled " Sustainable countryside. Case study Hoříčky" is the assessment of the municipality in terms of sustainable development.

The thesis consists of two parts, theoretical and practical parts.

The theoretical part includes basic concepts related to community, economic community and concepts that relate to sustainable development, which are defined in the selected literature.

The practical part is focused on the community, analysis of the municipality.

Klíčová slova

Územní samospráva, Obec, Působnost obce, Dotace, Tematické operační programy, Trvale udržitelný rozvoj, Hospodaření obce.

Keywords

Local government, community, municipal jurisdiction, Subsidies, Thematic Operational Programmes, Sustainable Development, Economy of the city

Seznam použitých zkratek

a.s.	Akciová společnost
ČOV	Čistírna odpadních vod
ČR	Česká republika
DPH	Daň z přidané hodnoty
FO	Fyzická osoba
ha	Hektary
Kč	Koruna česká
LBC	Lesní biokoridor celý
LBK	Lokální biokoridor
MŠ	Mateřská škola
PO	právnícká osoba
St.	Státní
SF	Státní fond
TTP	Trvalý travní porost
TUR	Trvale udržitelný rozvoj
VaK	Vodovody a kanalizace
ÚSES	Územní systém ekologické stability
ZŠ	Základní škola

OBSAH

1 ÚVOD.....	13
2 CÍL PRÁCE A METODIKA.....	15
2.1 Cíl práce.....	15
2.2 Metodika.....	15
3 REŠERŠE LITERATURY.....	17
3.1 Územní samospráva.....	17
3.1.1 Orgány obce a jejich činnost.....	19
3.1.2 Působnost obce.....	21
3.1.3 Majetek obce.....	23
3.2 Finanční systém.....	24
3.2.1 Rozpočet.....	25
3.2.2 Rozpočtový výhled.....	26
3.2.3 Rozpočtový proces.....	26
3.2.4 Rozpočtové zásady.....	27
3.2.5 Rozpočtová skladba.....	28
3.2.6 Rozpočtové provizorium.....	28
3.2.7 Rozpis rozpočtu.....	28
3.2.8 Hospodaření podle rozpočtu.....	28
3.3 Příjmy a výdaje obce.....	29
3.3.1 Příjmy obce.....	29
3.3.2 Výdaje obce.....	31
3.4 Obce – Udržitelný rozvoj.....	32
3.4.1 Pilíře trvale udržitelného rozvoje.....	34
3.4.2 Venkov a venkovské obce.....	35
3.4.3 Rozvojové procesy obce.....	36

4 PRAKTICKÁ ČÁST	37
4.1 Obec Hoříčky.....	37
4.1.1 Základní informace	38
4.1.2 Historie obce Hoříčky	40
4.1.3 Demografické a sociálně ekonomické údaje	41
4.1.4 Organizační struktura obce Hoříčky	43
4.1.5 Občanská vybavenost	44
4.1.6 Technická vybavenost.....	45
4.1.7 Řemesla a služby	45
4.1.8 Příspěvkové organizace obce	45
4.1.9 Dobrovolné spolky.....	46
4.2 Hospodaření obec Hoříčky	48
4.2.1 Příjmy obce Hoříčky	49
4.2.2 Výdaje obce Hoříčky	53
4.3 Analýza územních podmínek podle pilířů udržitelného rozvoje obce Hoříčky	54
4.3.1 Environmentální pilíř – příznivé životní prostředí	54
4.3.2 Sociální pilíř – soudržnost společenství obyvatel.....	56
4.3.3 Ekonomický pilíř – hospodářský rozvoj.....	59
4.3.4 Analýza pilířů udržitelného rozvoje obce Hoříčky	59
4.4 SWOT Analýza obce Hoříčky	61
4.5 Dotazníkové šetření v obci Hoříčky	64
4.6 Strategická vize rozvoje obce Hoříčky	76
5 ZÁVĚR	78
6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	81
7 SEZNAM PŘÍLOH.....	84

Seznam Grafů

Graf 1: Demografický vývoj obce Hoříčky	42
Graf 2: Trvale obytné domy obce Hoříčky za rok 2011 v %	42
Graf 3: Složení obyvatel podle ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v %	43
Graf 4: Vývojová struktura daňových příjmů obce Hoříčky v období 2011 - 2013 v Kč ...	50
Graf 5: Vývoj struktury nedaňových příjmů v období 2011-2013 v Kč	51
Graf 6: Zemědělský půdní fond obce Hoříčky v %	56
Graf 7: Věkové složení oslovených respondentů v %	64
Graf 8: Životní prostředí celkově.....	65
Graf 9: Estetický vzhled veřejného prostranství.....	66
Graf 10: Udržování čistoty v obci.....	66
Graf 11: Udržování zeleně v obci	67
Graf 12: Systém třídění odpadů a svoz odpadů	67
Graf 13: Kvalita cest a chodníků v obci	68
Graf 14: Dostupnost parkování v obci	68
Graf 15: Bezpečnost silničního provozu.....	69
Graf 16: Mateřská škola v obci.....	69
Graf 17: Základní škola v obci	70
Graf 18: Zdravotní péče v obci	70
Graf 19: Mezilidské vztahy v obci.....	71
Graf 20: Sportovní vyžití v obci	71
Graf 21: Kulturní vyžití v obci	72
Graf 22: Nabídka vyžití rodiny s dětmi v obci	72
Graf 23: Činnost samosprávy	73
Graf 24: Dodávka plynu v obci.....	73
Graf 25: Dodávka elektřiny v obci	74
Graf 26: Dodávka vody v obci.....	74
Graf 27: Telekomunikace v obci	75

Seznam Obrázků

Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR.....	25
Obrázek 2: Obec Hoříčky	37
Obrázek 3: Znak a vlajka obce Hoříčky	38
Obrázek 4: Logo Mikroregionu Úpa	39
Obrázek 5: Logo Dobrovolný svazek obcí STRÁNĚ.....	39
Obrázek 6: Historická fotografie obce Hoříčky.....	40

Seznam tabulek

Tabulka 1: Dělení obyvatel dle věku a pohlaví	41
Tabulka 2: Rozpočet obce Hoříčky za rok 2011-2013 v Kč.....	48
Tabulka 3: Daňové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč	49
Tabulka 4: Nedaňové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč.....	50
Tabulka 5: Kapitálové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč	52
Tabulka 6: Přehled získaných dotací v období 2011-2013 v Kč	52
Tabulka 7: Přehled celkových výdajů v období 2011-2013 v Kč.....	53
Tabulka 8: Pilíře udržitelného rozvoje.....	60
Tabulka 9: SWOT analýza - Enviromentální pilíř.....	61
Tabulka 10: SWOT analýza - Sociální pilíř.....	62
Tabulka 11: SWOT analýza - Ekonomický pilíř	63

1 ÚVOD

Již samostatný název mé diplomové práce, „Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky“, předznamenává, čím se bude předkládaná práce zabývat. Je zde popisována a hodnocena problematika obce, její hospodaření a možnosti udržitelného rozvoje vybrané municipality. Vhodnost tohoto tématu zakládá skutečnost, že významný podíl obyvatel České republiky žije ve venkovských oblastech, týká se tedy velkého počtu lidí, kteří prožívají podobné situace. I z tohoto důvodu je zajímavé a vhodné zjistit, zda nejen její představitelé, ale i řadoví občané žijí tak, aby obec poskytovala stejně příjemné a kvalitní zázemí i budoucím generacím. Ačkoliv stěžejní část práce je založena na výzkumu konkrétní obce Hoříčky, za její nedílnou součást považuji i část teoretickou, která se zabývá problematikou obce v obecné rovině a poskytuje údaje jejího rozvoje z teoretického hlediska. V závěru práce syntetizuji výsledky provedeného výzkumu. V příloze předkládám ukázkový dotazník pro obyvatele obce Hoříčky, které dokreslují celkovou představu o životě v obci. Dalšími přílohami jsou fotografie z obce, které vizuálně dokumentují její současný stav.

Při vypracování práce jsem čerpala z odborné literatury, ze zákonů, ze strategických dokumentů České republiky a Evropské unie. Informace jsem rovněž získala z internetových stránek. Při vytváření praktické části jsem vycházela z kroniky obce Hoříčky, z rozpočtů obce a dalších dokumentů, ke kterým mi byl umožněn přístup.

Již v devadesátých letech v České republice byla rozvíjena politika venkova. V roce 1991 byl přijat vládou České republiky Program obnovy vesnic, který byl zaměřen na zlepšování a zlepšení prostředí venkovských obcí. Od roku 2007 byla politika venkova zařazena pod společnou zemědělskou politiku a byl vytvořen Program rozvoje venkova České republiky, který je zaměřen především na rozvoj venkovského a životního prostředí, podporu udržitelného rozvoje, zlepšení konkurenceschopnosti v oblasti zemědělství a lesnictví.

„Řízení udržitelnosti rozvoje území je závislé do značné míry na struktuře personálního obsazení a odbornosti pracovníků příslušných oborů a oddělení úřadů obcí, měst i krajů, kteří se územím zabývají. Jejich odbornost a schopnosti by měly přispívat ke zpracování kvalitních, dlouhodobě zaměřených koncepčních materiálů i tvorbě příslušných dokumentů.“¹

„Chceme-li zkoumat postavení územní samosprávy, je nutné se podívat alespoň stručně na historii místní samosprávy, která prochází rozporuplným vývojem od extrémně centralizačních tendencí k decentralizačním tendencím, a to zejména v tomto století.“²

---

¹ Kadeřábková J. a Peková J., Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance, 2012, str. 11

² Peková J., Místní finance, 1992, str. 7

2 CÍL PRÁCE A METODIKA

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem diplomové práce na téma „Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky“ je stanovit rozvojové zájmy obce, jak na základě místních geografických předpokladů a podmínek rozvoje, tak i na základě zhodnocení lidského faktoru. Tyto skutečnosti budou základem pro zjištění, zda jsou zde nastaveny podmínky pro udržitelný rozvoj, východiskem bude činnost obce, ale i aktivity místních občanů. V závěru práce budou navržena doporučení pro další rozvoj obce právě v rámci trvale udržitelného rozvoje.

Díličními cíli jsou:

- Popis a charakteristika obce.
- Právní a ekonomické vymezení.
- SWOT analýza pro jednotlivé pilíře udržitelného rozvoje.
- Tvorba a zhodnocení dotazníku, ve kterém místní obyvatelé budou odpovídat na otázky, které hodnotí kvalitu života v obci.

2.2 Metodika

Pro zpracování přehledu o obci a jejího hospodaření je nutné prostudovat literární zdroje, které se zabývají danou problematikou. Informace jsou čerpány z několika zdrojů, které jsou na závěr práce citovány. V teoretické části je využita odborná literatura. Zároveň je velké množství odborných informací veřejně přístupné na internetu. V praktické části je využito osobní jednání s představiteli obce, zdroje z obecní a celostátní statistiky, názory občanů obce pomocí dotazníkového šetření.

Při zpracování diplomové práce byly použity následující metody:

- pro studium odborné literatury byla použita metoda deskriptivní a popisná
- pro studium internetových zdrojů byla v práci použita metoda komparace a analogie
- pro analýzu informačních zdrojů byla použita metoda analytická
- při zpracování tabulek a grafů byla aplikována metoda statistického zpracování dat

3 REŠERŠE LITERATURY

Obsahová část je rozdělena na čtyři základní kapitoly, které se dále dělí na jednotlivé podkapitoly. První kapitola se bude zabývat charakteristikou obce. Další část studia je věnována finančnímu systému a jejího hospodaření. A poslední kapitola se bude týkat obce a jejího udržitelného rozvoje.

3.1 Územní samospráva

Jedná se o formu veřejné správy a moci, kterou můžeme chápat jako samostatné obstarávání vlastních záležitostí municipalit a rozhodování o nich na základě právního zmocnění. V České republice je zaveden dvouступňový systém. Dle ustanovení čl. 99 hlavy sedmé zákona č. 1/1993, Ústavy České republiky, je Česká republika členěna na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky, a dále na kraje. Ty tvoří vyšší územní samosprávné celky. Tento zákon dále stanoví, že územní samosprávné celky jsou územním společenstvím občanů, které má právo na samosprávu. Každá obec je vždy součástí vyššího územního samosprávného celku, tedy kraje, které lze vždy rušit pouze ústavním zákonem.

„Vývoj územní samosprávy je velmi úzce spjat s vývojem a úlohou státu. V rámci státu vznikaly geograficky menší útvary, ať již z potřeby lidí spolu blíže komunikovat, nebo pod vlivem kulturních, či jazykových faktorů, případně vlivem ekonomických podmínek – např. sdílené útvary na křižovatkách obchodních cest.“³

Obec

„Obec je tradičním základem územní samosprávy, je považována za veřejnoprávní územní korporaci a zároveň za základní územní jednotku státu.“⁴

---

³ Provazníková R. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*, 2009. str. 14

⁴ Žehrová J. a Pfeiferová D., *Finance municipalit*, 2006, str. 17

Obec je charakterizována těmito znaky:

- Personální základ,
- právní základ,
- územní základ,
- ekonomický základ.

Česká republika se člení na kraje, které jsou vyššími územními samosprávnými celky a na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky a hlavní město Praha. Obec má určitý rozsah kompetencí a musí vykonávat dané činnosti, které jsou stanoveny v zákonech a předpisech. Představitelé obce musí mít předpokládané znalosti a zkušenosti. Jednotlivé činnosti obce lze rozdělit na přenesenou a samostatnou působnost. Obec je považována za veřejnoprávní korporaci, která vlastní majetek a hospodaří s ním, území obce je vymezeno hranicemi.

Druhy obcí v České Republice:

- Obce, které nejsou města,
- města v závislosti na počtu obyvatel,
- obce s pověřenými obecními úřady, obce s rozšířenou působností,
- statutární města,
- hlavní město Praha.

Základním předpisem pro samosprávu obcí je **zákon č. 128/2000Sb.**, o obcích, který upravuje postavení obcí, jejich územní i osobní aspekty a dále stanovuje samostatnou i přenesenou působnost obce i soustavu orgánů obce, kterým výkon samosprávy přísluší.

„Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek. Obec vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Obec pečuje o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů; při plnění svých úkolů chrání též veřejný zájem vyjádřený v zákonech a jiných právních předpisech.“⁵

---

⁵ § 2 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích

Občanem obce může být každá fyzická osoba s trvalým pobytem na území České republiky na území dané obce. Pokud občan dovršil věk 18 let, má právo volit a být volen do zastupitelstva obce a hlasovat v místním referendu. Občané se mohou podílet na řízení obce a to buď přímo nebo nepřímo, a to prostřednictvím zvolených zástupců obce.

Formy spolupráce obcí:

- Dobrovolné svazky obcí,
- smlouvy o sdružení,
- jiná seskupení obcí.

3.1.1 Orgány obce a jejich činnost

Každá obec je řízena a spravována svými orgány. V závislosti na velikosti obce jsou zřizovány jednotlivé orgány obce.

Orgány obce lze dělit takto:

- Volené orgány – voleným orgánem obce je zastupitelstvo,
- výkonné orgány – jsou tvořeny radou obce, starostou, a obecním úřadem,
- kontrolní a poradní orgány.

„Zastupitelstvo obce je kolektivní volený orgán. Rozhoduje o věcech, které patří do samostatné působnosti obce, rozhoduje a zodpovídá za svá rozhodnutí. Počet členů obecního zastupitelstva je závislý na počtu obyvatel a územní velikosti obce. Členové obecního zastupitelstva jsou voleni pro čtyřleté volební období.

Počet členů zastupitelstva upravuje § 67 odst. 1 zák. č. 128/2000 Sb., o obcích, takto:

do 500 obyvatel:	5 – 9 členů,
nad 500 do 3 000 obyvatel:	7 - 15 členů,
nad 3 000 do 10 000 obyvatel:	11 - 25 členů,
nad 10 000 do 50 000 obyvatel:	15 - 35 členů,
nad 50 000 do 150 000 obyvatel:	25 - 45 členů,
nad 150 000 obyvatel:	35 - 55 členů. ⁶

---

⁶ § 67 odst. 1 zák. č. 128/2000 Sb

Rada obce je výkonným orgánem obce pro samostatnou působnost a ze své činnosti odpovídá zastupitelstvu. V přenesené působnosti rozhoduje pouze v případech, kdy tuto skutečnost stanoví zákon. Rada obce je za svoji činnost odpovědná zastupitelstvu. Rada obce má podle zákona lichý počet členů, nejméně 5 a nejvíce 11 členů. Nevolí se však v případech, kdy zastupitelstvo obce má méně než 15 členů. Rada obce je tvořena starostou, místostarostou a členy obecního zastupitelstva. Ve velkých městech ji vytváří primátor a náměstci primátora. Ke kompetencím rady obce patří zejména zabezpečování hospodaření obce podle schváleného rozpočtu. Schůze jsou svolávány podle potřeby a jsou neveřejné, ze schůzí jsou pořizovány záznamy, které podepisuje starosta spolu s místostarostou. Usnesení rady obce je schváleno pouze tehdy, hlasuje-li pro něj nadpoloviční většina všech členů rady obce.

Starosta je výkonným orgánem obce, zastupuje obec navenek, je jejím představitelem. Starosta je volený zastupitelstvem, musí být občanem České republiky. Za své úkony je odpovědný zastupitelstvu obce. Je členem rady obce a zároveň stojí v čele obecního úřadu. Starosta svolává a řídí schůze zastupitelstva a rady obce.

Obecní úřad je orgánem obce, městský úřad je orgánem města a magistrát je orgánem města statutárního. Obecní úřad plní úkoly v samostatné působnosti, které mu určí zastupitelstvo nebo rada obce a pomáhá k činnostem výborů zastupitelstva a komisím rady. Obecní úřad vykonává veškerou přenesenou působnost.

„Pověřený obecní úřad je orgán obce, který vykonává přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanoveném zvláštními zákony (dále jen "pověřený obecní úřad"). Prováděcí právní předpis stanoví sídla a správní obvody jednotlivých pověřených obecních úřadů.“⁷

Výbory jsou iniciativní a kontrolní orgány zastupitelstva obce. Nemají žádnou rozhodovací pravomoc. Výbor má vždy lichý počet členů. Předsedou výboru musí být vždy člen zastupitelstva obce. Za své úkony je odpovědný zastupitelstvu obce. Zastupitelstvo zřizuje finanční a kontrolní výbor dle potřeby. Finanční a kontrolní výbor

---

⁷ §64Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (pověřený obecní úřad),

jsou zpravidla nejméně tříčlenné. Členy finančního a kontrolního výboru nemohou být starosta, místostarosta a tajemník obecního úřadu. Je-li kontrolní výbor zřízen, provádí kontrolu plnění usnesení zastupitelstva obce a rady obce a dodržování právních předpisů. Finanční výbor kontroluje hospodaření obce s jejím majetkem včetně finančních prostředků v rámci hospodaření obce, a plní další úkoly, kterými ho pověřilo zastupitelstvo obce.

Komise jsou také iniciativní a poradní orgán obce. V samostatné působnosti obce mohou komise předkládat náměty a návrhy.

3.1.2 Působnost obce

„Obec má dvě působnosti a to působnost samostatnou a působnost přenesenou. Obec má právo na samosprávu; úkoly patřící do samosprávy obce (dále jen "samostatná působnost") plní v rozsahu stanoveném zákonem a v souladu s potřebami obce. Svěřil-li zákon obci výkon státní správy (dále jen "přenesená působnost"), je území obce správním obvodem. Městské obvody a městské části v územně členěných statutárních městech jsou správním obvodem, je-li jim zákonem nebo statutem svěřen výkon přenesené působnosti. Orgány obce, popřípadě orgány městského obvodu nebo městské části jsou povinny zabezpečit úkoly v přenesené působnosti.“⁸

Samostatná působnost patří do samosprávy obce. Určuje prostor, ve kterém obec uskutečňuje Ústavou podložené právo na samosprávu. V samostatné působnosti obec jedná vlastním jménem a na vlastní zodpovědnost. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem. Do samostatné působnosti patří plnění zájmů obce a občanů obce, do kterých patří například schvalování programu rozvoje obce, územního a regulačního plánu obce, zřizování a základní právnických osob a organizačních složek obce, vydávání a rušení a upravování obecně závazných vyhlášek, uspokojování potřeb v oblasti bydlení, ochrany veřejného zdraví, zřizování útvarů dobrovolných hasičů, ochrany veřejného pořádku, rozvoj výchovy a vzdělávání, místní poplatky, volba starosty, místostarosty a dalších členů rady obce a zároveň jejich odvolávání z funkcí.

---

⁸ §7Zák. č. 128/2000 Sb., o obcích

„Orgány všech obcí vykonávají přenesenou působnost ve věcech, které stanoví zvláštní zákony, v základním rozsahu a pro svůj správní obvod, který je totožný s územním obvodem obce.“⁹

Přenesená působnost obcí je dána zpravidla zvláštními předpisy, jejichž výčet je velice rozsáhlý a týká se prakticky všech oblastí zvláštní části správního práva. Takové oblasti jsou upraveny například těmito normami:

- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu,
- zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči,
- zákon č. 254/2001 Sb., o vodách,
- zákon č. 86/2002 Sb., o ochraně přírody a krajiny,
- zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech,
- zákon č. 301/2000 Sb., o matrikách, jménu a příjmení,
- zákon č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech,
- zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích.

Zároveň je nutné zmínit základní procesní předpis pro výkon státní správy samosprávou, jímž je zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

Do přenesené působnosti patří úkoly, které byly svěřeny obcím s ohledem na skutečnost, že jsou blíže k občanům. Jedná se například o rozhodování o místních a účelových komunikacích, výkon státní správy drobných vodních toků, vydávání nařízení obce. Zároveň je povodňovým orgánem a orgánem ochrany přírody. Pokud obec vykonává státní správu i pro jiné obce, dochází k územnímu přesahu působnosti obce.

„Od 1. ledna 2003 existují tři druhy obcí, které se liší co do rozsahu přeneseného výkonu státní správy. Patří sem obce s rozšířenou působností (obce III. stupně), na které byla přenesena část působnosti ze zaniklých okresních úřadů (k 31. prosinci 2002); obce s pověřeným obecním úřadem (obce II. stupně) a obce. Obce s rozšířenou působností a obce

---

⁹ Provazníková R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe, 2009. str.31

s pověřeným obecním úřadem vykonávají přenesenou působnost pro více obcí ve správních obvodech a v rozsahu stanovém zvláštními zákony.“¹⁰

3.1.3 Majetek obce

Pro obec je majetek důležitým ekonomickým předpokladem pro její existenci. Obce získaly majetek od státu na základě ustanovení zákona č. 172/1991 Sb., o přechodu některých věcí z majetku České republiky do vlastnictví obce. Majetkem obce jsou movité a nemovité statky, majetková práva, peněžní hotovosti. Obec má právo nakládat, držet a užívat majetek účelně a hospodárně na základě zájmů a potřeb obce, které pro obec vyplývají z její činnosti.

„Zásadní majetek získaly obce od státu zákonem 172/1991 Sb. Za majetek obce je nutné považovat všechny věci (movité i nemovité), majetková práva, finanční hotovosti atd. a je nutné si uvědomit, že jako vlastník má obec všechna práva a povinnosti jako kdokoli jiný, tedy má naprosto shodné postavení jako ostatní vlastníci.“¹¹

Do majetku obce patří: hmotný majetek, movité věci, majetková práva, peněžní prostředky.

Obec může získat majetek:

- Samostatným vytvořením majetku,
- darováním či zděděním majetku,
- koupí majetku,
- převodem právní cestou,
- vyvlastněním za náhradu.

„Majetek obce musí být využíván účelně a hospodárně v souladu s jejími zájmy a úkoly vyplývajícími ze zákonem vymezené působnosti. Obec je povinna pečovat o zachování a rozvoj svého majetku. Obec vede evidenci svého majetku. Majetek obce musí

---

¹⁰ Zákon č. 314/2002 Sb., stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

¹¹ www.hamplova.cz/majetek-obce-a-hospodareni-s-nim

být chráněn před zničením, poškozením, odcizením nebo zneužitím. S nepotřebným majetkem obec naloží způsoby a za podmínek stanovených zvláštními předpisy, pokud tento zákon nestanoví jinak. Obec je povinna chránit svůj majetek před neoprávněnými zásahy a včas uplatňovat právo na náhradu škody a právo na vydání bezdůvodného obohacení.“¹²

3.2 Finanční systém

Obec vytváří rozpočet na období jednoho kalendářního roku. Na jeho základě se snaží získat dostatek finančních prostředků pro potřeby obce. Rozpočet obce je součástí soustavy veřejného rozpočtu, do které také patří rozpočty krajů, dobrovolných svazků obcí, rozpočty příspěvkových organizací, které byly zřízeny územní samosprávou.

„Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, je základním právním předpisem pro obsah, tvorbu a funkci rozpočtů obcí, rozpočtového výhledu, rozpočtového procesu a závěrečného účtu.“¹³

„Důležitým nástrojem pro plnění úkolů jednotlivých vládních úrovní, tedy i územní samosprávy, je soustava veřejných rozpočtů, doplněná případně dalšími mimorozpočtovými, zpravidla účelovými mimorozpočtovými fondy. Nejdůležitější součástí finančního systému na úrovni územní samosprávy je však její územní rozpočet.“¹⁴

Rozpočtová soustava

Obec získává k financování svých potřeb finanční prostředky ze Státního fondu životního prostředí, určené k financování a budování čističek odpadních vod, ekologického způsobu vytápění, skládek, výsadbu zeleně a péče o ní. Dále získává finanční prostředky ze Státního fondu dopravní infrastruktury, Státního fondu rozvoje bydlení, Státního fondu kultury.

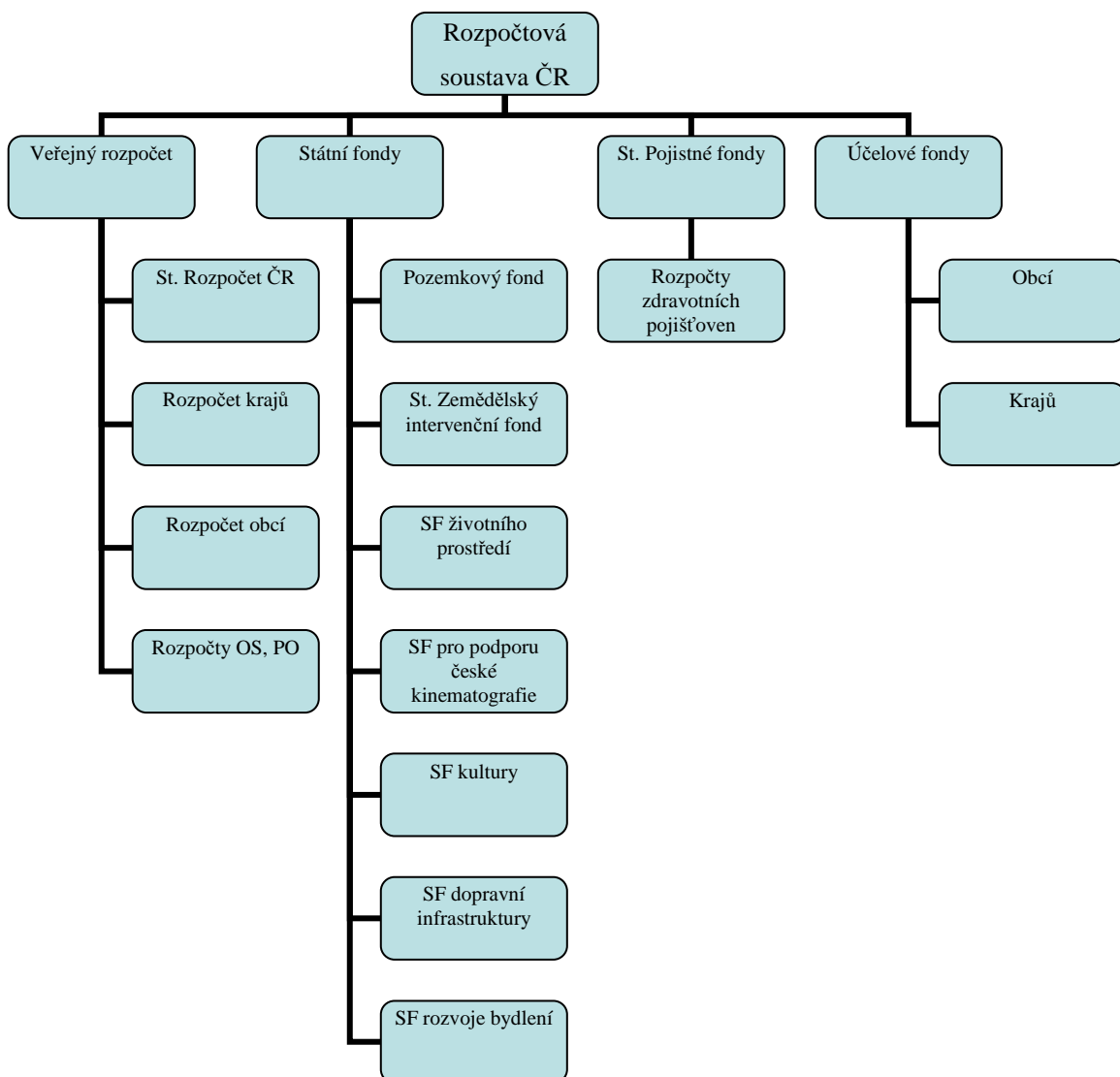
¹² §38Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (hospodaření obce)

¹³ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

¹⁴ Peková J., Hospodaření a finance územní samosprávy, 2004, str. 200

Obrázek 1: Rozpočtová soustava ČR

Zdroj: Žehrová J. a Pfeiferová D., Finance municipalit, 2006

3.2.1 Rozpočet

Rozpočet obce je finanční plán, kterým se obec řídí při svém hospodaření. Sestavuje jej v návaznosti na rozpočtový výhled a na základě údajů z rozpisu platného státního rozpočtu nebo rozpočtového provizoria, zpravidla na období jednoho kalendářního roku. Rozpočet obce je sestavován na základně principu nedobrovolnosti, ekvivalence a nenávratnosti. Rozpočet se sestavuje zpravidla jako vyrovnaný, ale může být schválen jako přebytkový nebo schodkový. Obec má povinnost zveřejňovat rozpočtovou dokumentaci na úřední desce nebo webových stránkách.

„Rozpočet územního samosprávného celku a svazku obcí je finančním plánem, jímž se řídí financování činnosti územního samosprávného celku a svazku obcí.“¹⁵

3.2.2 Rozpočtový výhled

V současné době je pro obce povinné sestavovat rozpočtový výhled, zpravidla na 3-5 let následujících po roce, na který se sestavuje roční rozpočet. Rozpočtový výhled musí obsahovat souhrn základních údajů o příjmech a výdajích, dlouhodobých závazcích a pohledávek, finančních zdrojích a potřebách.

„Rozpočtový výhled je nástrojem, který má využívat i ta nejmenší obec. Slouží pro střednědobé finanční plánování. Zákon dává možnost zvolit si míru podrobnosti členění rozpočtového výhledu.“¹⁶

3.2.3 Rozpočtový proces

Rozpočtový proces zahrnuje činnosti příslušných orgánů obce, jak volených tak výkonných, které mají vliv na rozpočtové hospodaření obce. Je ovlivňován rozpočtovými zásadami, které musí obec dodržovat. Celý tento proces trvá zpravidla 1,5 – 2 roky.

„Rozpočtový proces na municipální úrovni je činnost municipálních orgánů spojená se sestavením návrhů municipálního rozpočtu, s jeho realizací během rozpočtového období, průběžnou a následnou kontrolou plnění municipálního rozpočtu.“¹⁷

Jestliže se obec podílí na realizaci programu nebo projektu, který je spolufinancován z rozpočtu Evropské unie, musí rozpočet obce na příslušný kalendářní rok obsahovat stanovy finančních prostředků, účelně určených na spolufinancování programu nebo projektu Evropské unie.

---

¹⁵ Úplné znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č. 320/2002 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb. a č. 635/2004 Sb.

¹⁶ Provazníková R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe, 2009. str.73

¹⁷ Peková J., Místní finance, 1992, str. 60

Rozpočtový proces v sobě zahrnuje několik etap:

- Sestavování návrhu municipálního rozpočtu,
- projednání rozpočtu,
- schválení návrhu rozpočtu,
- plnění a kontrola,
- závěrečný účet obce,
- audit.

První etapou je **sestavování návrhu municipálního rozpočtu. Tato etapa je nesložitější.**

„Česká právní úprava částečně stanoví především časové ohraničení této fáze rozpočtového procesu, když říká, že návrh rozpočtu musí být nejméně po dobu 15 dnů přede dnem jeho projednání v zastupitelstvu územního samosprávného celku zveřejněn vhodným způsobem a ve vhodném rozsahu na úřední desce a v elektronické podobě způsobem umožňujícím dálkový přístup.“¹⁸

3.2.4 Rozpočtové zásady

„V průběhu rozpočtového procesu se musí dodržovat rozpočtové zásady obecně platné v celé rozpočtové soustavě tj.:

- Každoroční sestavování a schvalování územního rozpočtu příslušného článku územní samosprávy,
- reálnost a pravdivost rozpočtu,
- úplnost a jednotnost rozpočtu,
- dlouhodobá vyrovnanost rozpočtu,
- hospodárnost a efektivnost, účetní audit,
- publicita.“¹⁹

---

¹⁸ Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

¹⁹ Peková J., Hospodaření a finance územní samosprávy, 2004, str. 212

3.2.5 Rozpočtová skladba

„Rozpočtová skladba se v ČR vztahuje na třídění operací, které mají charakter tzv. operací veřejných (tzv. operací v rozpočtech a mimorozpočtových fondech, o kterých se rozhoduje veřejnou volbou).“,²⁰

3.2.6 Rozpočtové provizorium

Jedná se o řešení, které je mimořádné, nesmí se používat jako zástupné řešení. Pravidla rozpočtového provizoria nemají přesný návod, jsou schválena s různou délkou trvání a v odlišných podobách. Jeho podoba je v plné kompetenci zastupitelstva.

3.2.7 Rozpis rozpočtu

Jedná se o administrativní úkon, není schválen orgánem územní jednotky. Rozpis rozpočtu je nutně prováděn po schválení rozpočtu v zastupitelstvu a jeho obsah musí odpovídat schválenému rozpočtu.

3.2.8 Hospodaření podle rozpočtu

Hospodaření obce by mělo být prováděno v souladu se schváleným rozpočtem s pravidelnou, systematickou a úplnou kontrolou. Na pravidla, která se týkají hospodaření, se vztahuje zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě, v platném znění.

„Rozpočet obce se sestavuje s výjimkou malých obcí v dvojí podobě. Běžný rozpočet jako bilance běžných příjmů a výdajů (jde o položky, které se většinou opakují každý rok, slouží k zajištění provozních potřeb). Kapitálový rozpočet zahrnuje položky investičního charakteru.“²¹

---

²⁰ Peková J., Hospodaření a finance územní samosprávy, 2004, str. 225

²¹ Žehrová J. a Pfeiferová D., Finance municipalit, 2006, str. 41

3.3 Příjmy a výdaje obce

„Obsahem rozpočtu jsou příjmy, výdaje a ostatní peněžní operace, včetně tvorby a použití peněžních fondů, pokud neprobíhají mimo rozpočet. Rozpočet obce je se státním rozpočtem republiky a rozpočtem příslušného kraje spojen finančním vztahem, jímž je dotace a případně i návratná finanční výpomoc.“²²

Rozpočet obce obsahuje příjmy a výdaje, ostatní peněžní operace.

3.3.1 Příjmy obce

Členění příjmů obce:

Daňové příjmy

Jsou nejdůležitější částí obecních příjmů, které ovlivňují finanční situaci obcí. Jedná se o běžné, opakující daňové příjmy. Jsou vymezeny v zákonu č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení výnosů některých daní uzemním samosprávním celkům a některým státním fondům.

Daňové příjmy obsahují:

- Svěřené daně – které jsou tvořeny daní z nemovitostí a daní z příjmů právnických osob, kdy je poplatníkem sama obec. Je stanoven jednotný způsob pro celý stát. Svěřené daně představují 12,5% příjmů obce.
- Sdílné daně - obsahují daň z příjmu fyzických osob, daň z příjmů právnických osob, daň z přidané hodnoty.
- Místní poplatky - jedná se o poplatky, o kterých rozhodují samy obce dle zákonného zmocnění. Obec může podle zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, vybírat následující poplatky: poplatek ze psů, poplatek za lázeňský nebo rekreační pobyt, poplatek za užívání veřejného prostranství, poplatek ze vstupného, poplatek z ubytovací kapacity, poplatek za povolení k vjezdu do vybraných míst, poplatek za provozovaný výherních hracích přístrojů, poplatek za

---

²² Marková H., Finance obcí, měst a krajů, 2000, str. 70

provoz systému shromažďování sběru a třídění a odstraňování komunálních odpadů, poplatek za zhodnocení stavebního pozemku.

- Správní poplatky – jsou vymezeny v zákonu č. 632/2004 Sb., o správních poplatcích.

Nedaňové příjmy

Jsou závislé na aktivitě a na zvolené finanční strategii obce. Jsou tvořeny z příjmů majetku a podnikání, uživatelských poplatků, správních poplatků a ostatních nedaňových příjmů.

Kapitálové příjmy

Kapitálové příjmy nejsou pravidelným příjmem do rozpočtu obcí. Jsou to zejména příjmy z prodeje dlouhodobého majetku nebo příjmy z prodeje finančního majetku, který patří obci.

Dotace

„Dotaci lze charakterizovat, podle zákona o rozpočtových pravidlech, jako peněžní prostředky poskytované právnickým a fyzickým osobám ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národních fondů.“²³

Dotace dělíme na:

- Běžné dotace – účelové a neúčelové,
- kapitálové dotace.

Obcím jsou v současné době poskytovány zejména následující dotace:

- Dotace schválené ze státního rozpočtu,
- mimořádné dotace.

---

²³ Žehrová J. a Pfeiferová D., Finance municipalit, 2006, str. 82

3.3.2 Výdaje obce

„Podíl výdajů územních rozpočtu na celkových výdajích rozpočtové soustavy je různý. Závisí nejen na rozsahu rozpočtových příjmů, ale i na rozsahu odpovědnosti samosprávních územních celků za zajišťování veřejných služeb.“²⁴

Členění výdajů obce:

Běžné výdaje

Jedná se o výdaje na každodenní činnost obce.

Mezi běžné výdaje patří:

- Výdaje na platby provádějící veřejně prospěšné činnosti.
- Výdaje na vlastní činnost obce.
- Neinvestiční nákupy.
- Neinvestiční transfery veřejnoprávním a soukromoprávním subjektům.
- Neinvestiční převody národních fondů.
- Ostatní neinvestiční výdaje.

„Běžné výdaje jsou opakující se výdaje, ze kterých se financují běžné potřeby v příslušném rozpočtovém roce. Jsou určeny na platby zaměstnanců, nákup materiálu, vody, paliv a energie, nákup služeb a sociální dávky.“²⁵

Kapitálové výdaje

Jedná se o výdaje obce na využití majetku v následujících letech, výdaje na náklady do konce daného roku a roku následujícího.

„Kapitálové výdaje slouží zejména na financování dlouhodobých, zejména investičních potřeb, přesahující období jednoho rozpočtového roku.“²⁶

---

²⁴ Marková H., Finance obcí, měst a krajů, 2000, str. 118

²⁵ Provazníková R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe, 2009. str.212

²⁶ Provazníková R. Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe, 2009. str.212

3.4 Obce – Udržitelný rozvoj

Co znamená trvale udržitelný rozvoj není zcela jednoznačné. Na toto téma jsou vedeny četné diskuze. Existuje řada definic o trvale udržitelném rozvoji.

Zákon o Životním prostředí vymezuje TUR: „Trvale udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který současným i budoucím generacím zachovává možnost uspokojovat jejich základní životní potřeby a přitom nesnižuje rozmanitost přírody a zachovává přirozené funkce ekosystémů.“²⁷

Definice G. H. Brundtlandové: „(Trvale) udržitelný rozvoj je takový způsob rozvoje, který uspokojuje potřeby přítomnosti, aniž by oslaboval možnosti budoucích generací naplňovat jejich vlastní potřeby.“²⁸

Obce by měly respektovat ekonomické, sociální a environmentální cíle a zároveň zohledňovat priority a potřeby svých občanů. Občané obce by se měli podílet na rozhodování o veřejných věcech obce. V současné době se stále zvyšuje zájem občanů o kvalitu života v obci a životního prostředí celkově. Občané si stále více uvědomují důležitost udržitelného rozvoje, které vedou k vyváženému a udržitelnému životu pro dnešní a budoucí generace.

Udržitelný rozvoj je rozvoj lidské společnosti z hlediska politických, sociálních a ekonomických zájmů. V padesátých letech minulého století nebyla v průmyslově vyspělých státech důležitá problematika dopadu výrobních aktiv na přírodu. V roce 1972 bylo Evropskou komisí schváleno šest akčních plánů na ochranu životního prostředí. Na konci šedesátých let se vůdcem světového úsilí boji proti hrozící ekologické krizi stala Konfederace Spojených národů o lidském životním prostředí.

Od roku 1960 začali vědci diskutovat o ekonomických aspektech, později zohledňovali dopady hospodářského růstu na životní prostředí. V tomto roce byly

---

²⁷ Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí, ve znění pozdějších předpisů

²⁸ Brundtlandová, G. H. a kol.: Naše společná budoucnost, 1991, str. 20

zveřejněny první obavy o udržení hospodářského růstu, a to v zakládající listině Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj. Členové Římského klubu (Club di Roma), který byl založen 1968, rozpracovali problematiku životního prostředí. V roce 1975 vydal Římský klub svou zprávu "Limits růstu", která dokazuje, že zdroje mohou být vyčerpány v 21. století a může dojít k brutálnímu populačnímu pádu znečištěním životního prostředí. Ze zprávy vyplývá, že ve 21. století může dojít k populačnímu pádu v důsledku nedostupnosti a vyčerpání energetických zdrojů, tedy zejména může dojít k brutálnímu znečištění životního prostředí.

Ve druhé polovině osmdesátých let byla schválena nejznámější definice udržitelného rozvoje (sustainable development) Světovou komisí pro životní prostředí a rozvoj (World Commission on Environment and Development): *„Udržitelný rozvoj je takový rozvoj, který naplňuje potřeby přítomných generací, aniž by ohrozil schopnost naplňovat je i generacím budoucím.“*

„Koncept udržitelného rozvoje je především založen na zásadách tzv. mezigenerační solidarity zdůrazňující, že se environmentální politika neuskutečňuje pouze v zájmu stávajících, nýbrž i budoucích generací.“²⁹

Důležitým životním cílem je naplnění potřeb dalších generací. Zejména dostatek pitné vody a jídla, bydlení, vzdělávání, zdravotní péče, a vysoce dobré kvality životního prostředí a ovzduší. Hlavním strategickým cílem je kvalita životního prostředí v globálním, národním a kontinentálním měřítku.

---

²⁹ Dušek H., Udržitelný rozvoj, 2010, str.12

3.4.1 Pilíře trvale udržitelného rozvoje

Udržitelný rozvoj má 3 pilíře: **environmentálním (ekologickém), ekonomickém a sociálním:**³⁰

Ekologický pilíř

Jedná se o vztah lidí k životnímu prostředí. Lidé jsou součástí zemské biosféry a jsou závislí na přírodních zdrojích. Aby byl sociální rozvoj trvale udržitelný, nesmí být překročena hranice životního prostředí v globálním měřítku.

„Identifikace ekologického rozměru udržitelnosti znamená potřebu zachovat úroveň fungování globálních životodárných systémů a úroveň služeb biosféry na takové úrovni, která by měla dlouhodobě trvalý „nezhoršující se“ charakter.“³¹

„Ekologický pilíř se zabývá těmito oblastmi: kvalita ovzduší, kvalita pitné vody v obci, poloha prostředí sídla.“³²

„Ekologická dimenze zahrnuje: život s harmonií s přírodou, šetrné a správné využívání přírodních zdrojů, odpovědnost vůči jiným společnostem, odpovědnost vůči jiným společnostem, odpovědnost vůči příštím generacím, společná, ale rozdílná odpovědnost jednotlivých zemí, princip předběžné opatrnosti.“³³

Ekonomický pilíř

„Ekonomický rozměr udržitelnosti vychází z nutnosti zachovat při veškeré hospodářské činnosti základní kapitál a využívat jen vyprodukovaného zisku. To se týká kapitálu nejen vyrobeného, lidského, ale i kapitálu přírodního.“³⁴

Ekonomický pilíř se zabývá například těmito oblastmi: Míra nezaměstnanosti, podnikatelská aktivita, příjem rozpočtu, míra urbanizace, turistická aktivita, rekreační potenciál, veřejná dopravní a technická infrastruktura.

---

³⁰ Moldan B., (Ne)udržitelný rozvoj ekologie, 2003, str. 133

³¹ Moldan B., (Ne)udržitelný rozvoj ekologie, 2003, str. 134

³² Šilhánková V. a kol., Indikátory udržitelného rozvoje pro města a obce, 2011, str. 101

³³ Moldan B., Indikátory trvale udržitelného rozvoje, 1996, str. 15

³⁴ Moldan B., Ekologická dimenze udržitelného rozvoje, 2001, str. 14

Sociální pilíř

Do sociálního pilíře patří rozvoj lidské společnosti a celé sociální sféry. Sociální pilíř se zabývá například těmito tematické okruhy: životní úroveň, demografická a vzdělanostní struktura, veřejná dopravní a technická infrastruktura, kvalita bydlení, sociální prostředí, občanská spokojenost.

„Základním předpokladem pro udržitelný rozvoj v této oblasti je demokratická společnost od povědomých občanů s dostatečně rozvinutými prvky občanské společnosti, plně fungujícími institucemi zaručujícími demokratické procesy a právní stav.“³⁵

3.4.2 Venkov a venkovské obce

„Venkovské regiony můžeme vymezovat subjektivně, výchozími definičními kritérii jsou v tomto případě dojmy lidí, nebo objektivně, s využitím kvalitativních nebo kvantitativních přístupů.“³⁶

Členění venkovských oblastí:

- **Venkovské oblasti ležící v blízkosti vysoce urbanizovaných oblastí**

Jde o venkovské oblasti, které leží v blízkosti velkých měst, ale mají výbornou dostupnost z hlediska dopravy a kulturního, sociálního vyžití.

- **Venkovské oblasti využívané pro cestovní ruch**

Jedná se o oblasti, ve kterých vznikají rodinné penziony, některé i na zemědělských usedlostech. Jsou zajímavé oblasti pro cestovní ruch, které jsou bohaté z hlediska přírodního a kulturního dědictví a zdravého ovzduší.

- **Převážně zemědělské oblasti**

Zemědělské oblasti tohoto charakteru jsou oblasti, ve kterých je zemědělství vysoce produktivní, ale také to mohou být oblasti s nízkou produktivitou.

---

³⁵ Moldan B., (Ne)udržitelný rozvoj ekologie, 2003, str.136

³⁶ Kadeřábková J. a Peková J., Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance, 2012, str.67

- **Obtížně dostupné venkovské oblasti**

V těchto oblastí je velice špatná infrastruktura, jedná se zejména o oblasti v podhorských a horských oblastech s vysoce kvalitním ovzduším. Převažuje zde lesní a zemědělské hospodářství.

3.4.3 Rozvojové procesy obce

Lokální a regionální rozvoj závisí na charakteristikách území a schopnostech pracovníků obce. Při hodnocení rozvoje obce se využívají metody kvantitativní, které jsou založeny na analýzách statistických dat a metody kvalitativní, které vycházejí ze sociálních věd. Jedná se o empirické šetření a to zejména dotazníkové šetření nebo anketní šetření a rozhovory s danými subjekty. Hodnocení rozvoje obce je založeno na multidiferenciální analýze, která zhodnocuje potenciál a dynamiku rozvoje.

Při hodnocení rozvoje máme na zřeteli zejména tato hlediska:

- Struktura sídel a regionální struktura,
- demografická a sociálně ekonomická struktura,
- technická vybavenost,
- občanská vybavenost,
- urbanistická struktura.

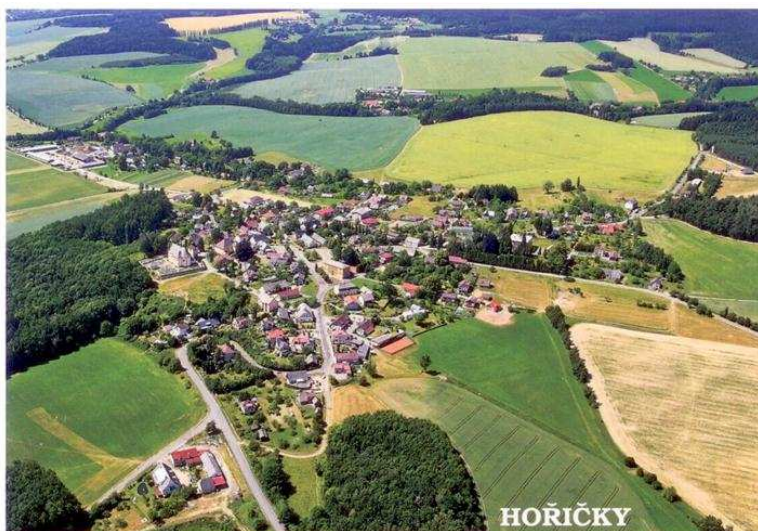
4 PRAKTICKÁ ČÁST

V praktické části práce je představena obec Hoříčky, jsou zde uvedeny základní údaje o obci, její historie a demografický vývoj. Dále je popisováno hospodaření obce, využití programu obnovy venkova obce Hoříčky pro období 2011 - 2013. Následně je zpracována SWOT analýza řešeného území. Zároveň probíhá popis a hodnocení obce na základě dotazníkového šetření, jímž se zjišťuje současný názor občanů na kvalitu života v obci. Zjištěné údaje jsou zhodnoceny, porovnány a následně jsou navrženy další aktivity obce tak, aby byly zachovány a rozvíjeny principy trvale udržitelného rozvoje.

4.1 Obec Hoříčky

Vesnice Hoříčky se nachází přibližně 50 km od krajského města Hradce Králové a 15 kilometrů západně od Náchoda, 15 kilometrů od hranic se sousedící Polskou republikou. Hoříčky leží 443 metry nad mořem. Podhorská obec se nachází v jižní části Krkonošského podhůří, od nížin Jaroměře a Hradce Králové po Orlické a Jestřebí hory. Obec Hoříčky se dále dělí na pět částí: Hoříčky, Chlístov, Křížanov, Mečov a Nový Dvůr.

Obrázek 2: Obec Hoříčky

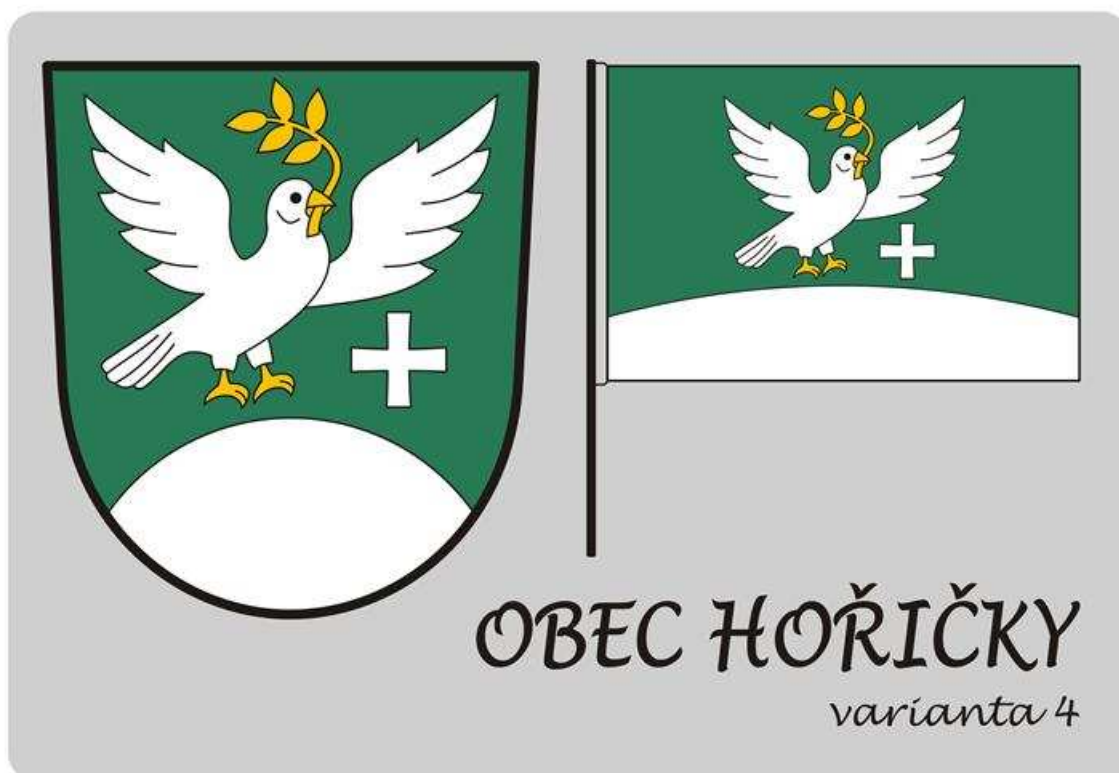

Zdroj: Obec Hoříčky, 2014: online

4.1.1 Základní informace

Oficiální název:	Obec Hoříčky
Adresa:	Hoříčky čp. 4, 552 05 Hoříčky
IČ:	00272671
NUTS:	CZ0523 574074
Telefon:	(+420) 491 491 181, 608 403 067
mail:	horicky@horicky.cz , obec.horicky@quick.cz
oficiální WWW stránky:	http://www.horicky.cz/index.html
Počet obyvatel:	540 (k 1.1 2013)
Průměrný věk:	36,3
Počet částí:	5
Kraj:	Královohradecký
Okres:	Náchod
Katastrální výměra:	666 ha

Obrázek 3: Znak a vlajka obce Hoříčky

Zdroj: Obec Hoříčky, 2014: online

Hoříčky jsou součástí Mikroregionu Úpa, který sdružuje 19 obcí a 2 města nacházejících se v okolí řeky Úpy. Jedná se o obce: Brzice, Chválkovice, Červená Hora, Horní Radechová, Dolní Radechová, Hoříčky, Lhota pod Hoříčkami, Litoboř, Mezilečí, Říkov, Rychnověk, Slatina nad Úpou, Velká Jesenice, Velký Třebešov, Vestec, Zábrodí, Žernov a o města: Červený Kostelec a Česká Skalice. Svazek byl založen v roce 2004, sídlí v Červeném Kostelci. Hlavním cílem mikroregionu je kulturní, sociální a ekonomický rozvoj na území všech členů svazku. V současné době jsou také Hoříčky ve Sdružení obcí STRÁNĚ.

Obrázek 4: Logo Mikroregionu Úpa

Zdroj: Obec Hoříčky, 2014: online

Obrázek 5: Logo Dobrovolný svazek obcí STRÁNĚ

Zdroj: Obec Hoříčky, 2014: online

„Každá obec má možnost stát se členem dobrovolného svazku obcí, a to za účelem ochrany a prosazování společenských zájmů. Tuto formu spolupráce znala i předchozí právní úprava postavení obce (zavedla ji novela č. 302/1992 Sb.), současná právní úprava je však podrobnější a některé aspekty upravuje jinak.“³⁷

---

³⁷ Kadeřábková J. a Peková J., Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance, 2012, str.23

4.1.2 Historie obce Hoříčky

Obrázek 6: Historická fotografie obce Hoříčky

Zdroj: Obec Hoříčky, 2014: online

Historii Hoříček můžeme sledovat od počátku 14. století, kdy byla založena obec Hoříčky jako farní obec. Nejstarší písemná zpráva o obci je uvedena z roku 1357, kde vesnice byla nazývána Hoříčka a německy Hörnitz a byl zde postaven dřevěný kostel. Hoříčky se na počátku 15. století stali součástí Litobořského panství, po té spadaly do panství Rýzmburském. Od roku 1534 patří Hoříčky do panství Náchodského. Bernard Žehušický z Nestajova odkoupil obec v roce 1544 a v roce 1563 byl pohřben v místním kostele. V 16. stoletím připadly Hoříčky pánu Kuneši Bohdanckému. Až do bitvy na Bílé Hoře Náchodské panství a Hoříčky náležely rodu Smiřických ze Smiřic. Po roce 1623 panství patřilo rodu Trčků z Lípy. Dalším novým majitelem se v roce 1637 stal Oktavián kníže Piccolomini de Arragona. Nejdůležitějšími majiteli byli Petr Turonský a poté jeho dcera Kateřina Vilemína Zaháňská. Do roku 1945 se stal posledními majiteli náchodského panství a Hoříček rod ze Schamburg-Lippe.

Na vlastní náklady nechala Anna Viktorie Piccolomini postavit v letech 1714 – 1715 barokní kostel Sv. Ducha. V roce 1710 najdeme zápis ve školní kronice a dozvíme se, že zde byla jednotřídní farní škola.

Ani válečná tažení se nevyhnula obci Hoříčky. Zdejším krajem prošla sedmiletá válka, v průběhu války byla obec vypálena pruským vojskem. V této válce generál Laudon podnikl výpad z obce na pruské vojsko, které leželo v blízkosti České Skalice.

Hoříčky se staly proslulým a velmi vyhledávaným místem díky dvěma sanatoriím. První známky o ranhojiči Jakubu Pechancovi jsou už z roku 1740. V léčení zlomenin pokračoval i jeho vnuk Antonín Pich, který založil proslulé sanatorium, v jeho úspěšné léčbě pokračoval MUDr. Alois Kutík. Antonín Pich připravoval nejúčinnější mast na léčbu rán a zlomenin.

Hoříčky se staly katastrální obcí v roce 1848 připojením obcí Chlístov, Kalousov, Nový Dvůr a Posadov. K výraznému rozvoji obce došlo po 1. světové válce, vznikala zde řada řemeslnických dílen, došlo k rozvoji obchodních a podnikatelských aktivit, v obci byl zaveden elektrický proud, vybudován vodovod, zavedena autobusová doprava a zřízena nová budova obecné školy, také zde byl založen hasičský sbor.

Po 2. světové válce byly i Hoříčky postiženy násilnou kolektivizací. Hoříčky se staly střediskovou obcí, k níž se připojilo devět dalších obcí.

4.1.3 Demografické a sociálně ekonomické údaje

K 1.1.2013 žije v obci Hoříčky 540 obyvatel z toho 270 žen a 270 mužů. Většina obyvatel je české národnosti. V obci jsou 72 věřící občané. Průměrný věk v obci je 41,8.

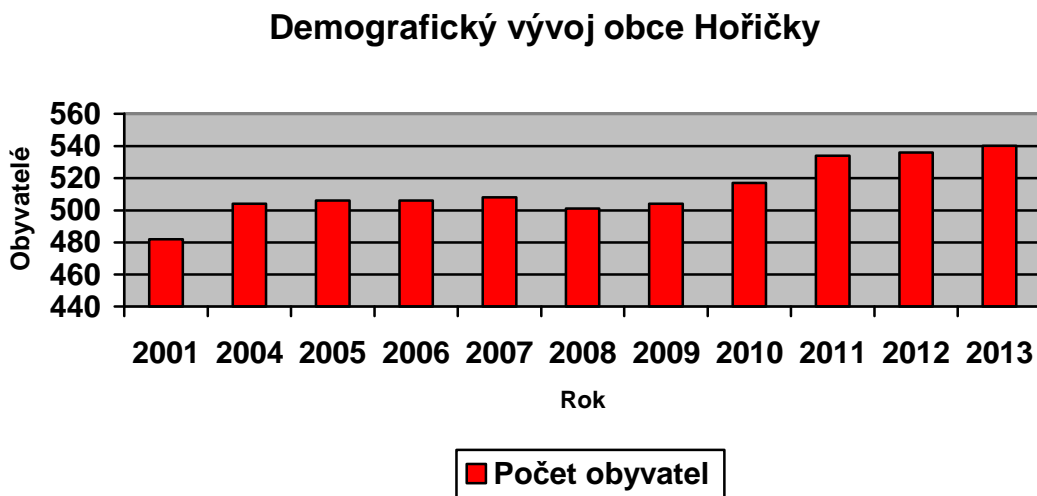
Tabulka 1: Dělení obyvatel dle věku a pohlaví

Věková skupina	Počet mužů	Počet žen	Celkem
0 – 14	35	39	74
15 – 65	191	173	364
65 a více	44	58	102

Zdroj: ČSÚ, http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/vekove_slozeni_obyvatel_v_obcich, vlastní zpracování

Během posledních dochází k trvalému nárůstu počtu obyvatel. Bližší informace viz graf č. 1.

Graf 1: Demografický vývoj obce Hoříčky

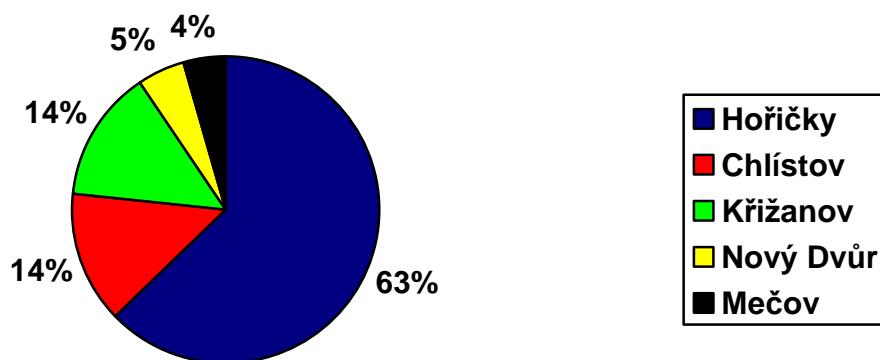

Z

droj: ČSÚ, http://www.czso.cz/xh/redakce.nsf/i/pocet_obyvatel_v_obcich, vlastní zpracování

Dle posledního sčítání lidu, které proběhlo v roce 2011, je v obci 180 trvale obytných domů, z toho se nachází 113 obytných domů v Hoříčkách, 25 v Chlístově, 25 v Křižanově, 9 na Nových Dvorech a 8 v Mečově. V obci je také 87 rekreačních chalup.

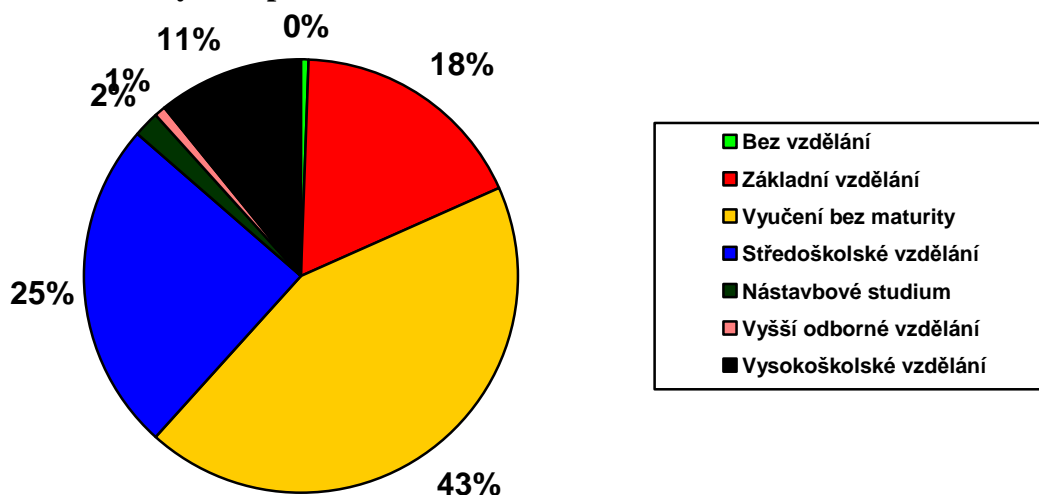
Graf 2: Trvale obytné domy obce Hoříčky za rok 2011 v %

Zdroj: ČSÚ, <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=vse-o-uzemi>, vlastní zpracování

Složení obyvatel obce Hoříčky zobrazuje Graf číslo 3. V obci jsou dle posledního sčítání lidu 223 zaměstnaní obyvatelé, z toho 131 muž a 92 ženy. Tyto lidi zaměstnává přibližně 8 místních zaměstnavatelů. 22 osob je ekonomicky neaktivní.

Graf 3: Složení obyvatel podle ukončeného vzdělání k 26. 3. 2011 v %

Zdroj: ČSÚ, <http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!/stranka=vse-o-uzemi>, vlastní zpracování

4.1.4 Organizační struktura obce Hoříčky

Obecní úřad

Obecní úřad tvoří starosta, který je v čele obecního úřadu, je volen zastupitelstvem obce a jedná za obec navenek. Úřad je dále tvořen místostarostou a dalšími zaměstnanci obce.

Zastupitelstvo

Zastupitelstvo obce Hoříčky se skládá z 9 členů, jedná se o 7 neuvolněných členů a 2 uvolněné členy. Zasedání zastupitelstva je svoláváno nejméně jedenkrát za dva měsíce, zasedání je veřejné.

Rada obce

Je tvořena kontrolním a finančním výborem.

4.1.5 Občanská vybavenost

Školství

Budova základní školy 2. stupně se nachází ve středu obce, budova 1. stupně je vzdálená přibližně 300 metrů, je propojena se školní jídelnou a mateřskou školou. V současné době základní školu navštěvuje 150 dětí.

Zdravotnictví

V roce 1997 byly vybudovány dvě lékařské ordinace, které jsou součástí budovy obecního úřadu. Tři dny v týdnu zde ordinuje obvodní praktický lékař a jsou zde poskytovány rekondiční a relaxační masáže. V ordinaci době je zde také otevřena lékárna.

Služby a drobné provozovny

Mezi největší podniky patří ZD Dolany, závod Hoříčky, s prodejem pohonných hmot, pila a dřevovýroba, autodílna, oprava zemědělských strojů. Dále je zde autodoprava, práce se zemními stroji - Vik Václav, Křižanov VIZEP, autodoprava Grosspitschová Alena, autodoprava Řezníček Zdeněk, dámské a pánské kadeřnictví Rudišová Květa, elektroinstalační práce Berka Jan, broušení skla Sergej Lendel, stavební práce Možíš Josef, kovovýroba Josef Tylš, taxislužba - autodoprava Vít, šití textilních výrobků Alena Jindrová Kanafásek.

Stravovací a ubytovací služby

Stravovací služby zde poskytuje obecní hostinec s kinosálem. Další významné firmy jsou penzion a restaurace Vila BARBORA, Penzion Rogalo, v části Chlístov je Penzion Čapkův statek, který poskytuje ubytovací služby s polopenzí, v části Křižanov je hostinec, který je momentálně uzavřen. V obci je také zřízena prodejna potravin samoobslužného typu.

Kultura a společenský život

V rámci společenského života jsou v obci pořádány dobrovolnými spolky různé akce. Nejvýznamnější akcí je pravidelné pořádání Koštu slivovic s bohatým kulturním programem. Pro pořádání zábavných kulturních akcí je v obci vybudován altán s kioskem.

4.1.6 Technická vybavenost

Viz více v kapitole 4.4 Analýza územních podmínek podle pilířů udržitelného rozvoje obce Hoříčky, v podkapitole 4.4.2 Sociální pilíř.

4.1.7 Řemesla a služby

Ve středu obce se nalézá obecní úřad, který slouží také jako víceúčelová budova. Kromě obecního úřadu a kanceláře starosty se zde nachází také ordinace praktického lékaře, sportovní a rekondiční masáže, obecní knihovna a obřadní síň. Naproti budově obecního úřadu stojí budova České pošty, poštovní úřad a lékárna. Další významnou budovou je také Základní a mateřská škola. Poblíž se nachází hasičská zbrojnice, obecní prodejna potravin MIPA. V místě je obecní hostinec s restaurací a tanečním sálem, kde se pořádají společenské akce i schůze místních spolků. Tyto budovy jsou majetkem obce, příjmy ze společenských akcí tedy plynou do rozpočtu obce. V obci můžeme nalézt zdálky viditelný kostel sv. Ducha a zvonici, vedle kostela stojí farní budova.

4.1.8 Příspěvkové organizace obce

Do příspěvkových organizací patří Základní a mateřská škola Hoříčky

Základní a mateřská škola Hoříčky

Historické prameny školy uvádějí, že v roce 1710 byla vybudována v dřevěné budově jednotřídní škola. Do roku 1900 budova prošla drobnými rekonstrukcemi, po roce 1901 byla slavnostně otevřena nová budova školy, která funguje do současné doby, a to po menších a větších opravách. V roce 1982 byla otevřena nová budova mateřské školy, kde byla umístěna také školní družina a školní jídelna. Po vybudování moderní přístavby v roce 1997 byla mateřská škola přesunuta do nových prostor a do stávající budovy byl přemístěn 1. stupeň základní školy. Statutárním orgánem školy je ředitel, tuto funkci nyní vykonává Mgr. Karel Dvořáček. Finanční prostředky škola získává vlastní činností, z rozpočtu obce, ze státního rozpočtu a ze získaných darů od fyzických a právnických osob. Škola hospodaří dle svého rozpočtu.

4.1.9 Dobrovolné spolky

Na území obce se spolková činnost začínala rozvíjet již ve druhé polovině 19. století a od počátků byla vždy pestrá a bohatá, zpočátku se jednalo zejména o činnost spolků Dobrovolných hasičů a divadelních ochotníků.

Místní spolky jsou:

Ochotnické divadelní spolky

V roce 1888 byl oficiálně založený Spolek divadelních ochotníků na Hoříčkách, ale první amatérské divadlo bylo hráno již v roce 1869. V současné době touto spolkovou činností pokračují ochotníci pod vedením Kateřiny Novotné z Mečova.

Sbor Dobrovolných Hasičů v Hoříčkách

Tento sbor je druhým nejstarším spolkem v obci, byl zřízen roku 1881, prvním velitel tohoto spolku byl zvolen Josef Pich. V dnešní době má spolek 69 členů, v rámci Královehradeckého kraje, integrovaného záchranného systému, patří sbor do jednotky výjezdové. Sbor dobrovolných hasičů v Hoříčkách pomáhá chránit obyvatelstvo a jejich majetek při požárech a různých přírodních katastrofách. Sbor provádí osvětu zejména pořádáním různých přednáškových akcí, ale také organizuje hasičské soutěže a plesy.

Spolky sportovní

V minulosti v naší obci působily tělovýchovné spolky Sokol a Orel. I v dnešní době obec podporuje občany ve sportovních aktivitách. Původní škárové hřiště bylo nedaleko Barunčiny vyhlídky. Fotbalový klub má v obci velké fotbalové hřiště, kde se konají turnaje v kopané. I místní základní škola podporuje sportovní rozvoj, možnosti jsou v opravené tělocvičně, na antukovém hřišti, které se v zimě mění v kluziště. V minulých letech byl v obci vybudován nový sportovní areál s umělým povrchem, doskočištěm a dětským koutkem. Na tomto hřišti se konají různé sportovní turnaje.

Spolky školské

Od vybudování základní školy se sdružovali její příznivci. Od roku 2005 bylo založeno sdružení Naše škola – Hoříčky. Toto sdružení pořádá různé kulturní akce pro děti i dospělé.

Obecně prospěšná společnost PECHANEC

Společnost PECHANEC byla založena za účelem zlepšování mezilidských vztahů v obci, posilování lidských hodnot občanů s důrazem na morálku a etiku. Tato společnost byla založena v roce 2011.

SPOLEK PŘÁTEL ČESKÉHO A MORAVSKÉHO FOLKLÓRU HOŘIČKY - KŘÍŽANOV

Tento spolek byl založen v rámci několika přátel pod vedením p. Zdenka Mencla, který pořádá košt domácích pálenek s bohatým folklorním programem a Mezinárodní folklorní festiválek. Spolek působil od roku 2008, ale oficiálně byl založen až roku 2013.

4.2 Hospodaření obec Hoříčky

„Ekonomický potenciál obcí vyjadřuje schopnost obci hospodárně a účelně hospodařit s finančními prostředky a s majetkem, administrativně a finančně zabezpečit realizaci rozvojových projektů a pomoci ekonomických nástrojů přispívat ke zlepšení hospodářské situace a občanské vybavenosti a služeb v obci.“³⁸

Důležitými úkoly obce jsou činnosti a aktivity ekonomické povahy. Během rozpočtového období je hospodaření obce kontrolováno finančním a kontrolním výborem. Obec Hoříčky hospodaří dle svého sestaveného rozpočtu.

Tabulka 2: Rozpočet obce Hoříčky za rok 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Příjmy	6 004 700	7 894 930	13 613 018
Daňové příjmy	3 967 380	4 044 820	5 814 639
Nedaňové příjmy	609 290	1 226 640	640 877
Kapitálové příjmy	19 420	443 010	141 620
Dotace	1 408 610	2 180 460	7 015 882
Výdaje	4 783 490	7 761 380	15 664 407

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Rozpočty obce jsou v letech 2011 a 2012 poměrně vyrovnané. Ale v roce 2013 zaznamenávají jak příjmy, tak i výdaje vyšší tendenci. Z této skutečnosti lze usuzovat na zlepšení finančního rozvoje obce. Výdaje obce jsou v citovaném období vyšší, než příjmy. Taková situace je zdůvodněna budováním kanalizace a ČOV, na kterou obec získala finance z úspor z minulých let, z poskytovaných dotací a z poskytovaných půjček.

³⁸ BINEK, Jan, a kol. Venkovský prostor a jeho oživení, 2007, str. 74

4.2.1 Příjmy obce Hoříčky

Základem rozpočtového hospodaření obce jsou příjmy. Z nich jsou financovány provozní a rozvojové výdaje obce. Tyto příjmy jsou tvořeny daňovými příjmy, které jsou největšími příjmy, tyto příjmy se získávají ze státního rozpočtu a jsou stabilním příjmem obce. Další příjmy jsou nedaňové, kapitálové a přijaté dotace. Jak je patrné z předchozí tabulky, celkové příjmy obce Hoříčky se v letech 2011 - 2013 pohybovaly v rozmezí 6 až 13 miliony Kč.

Daňové příjmy

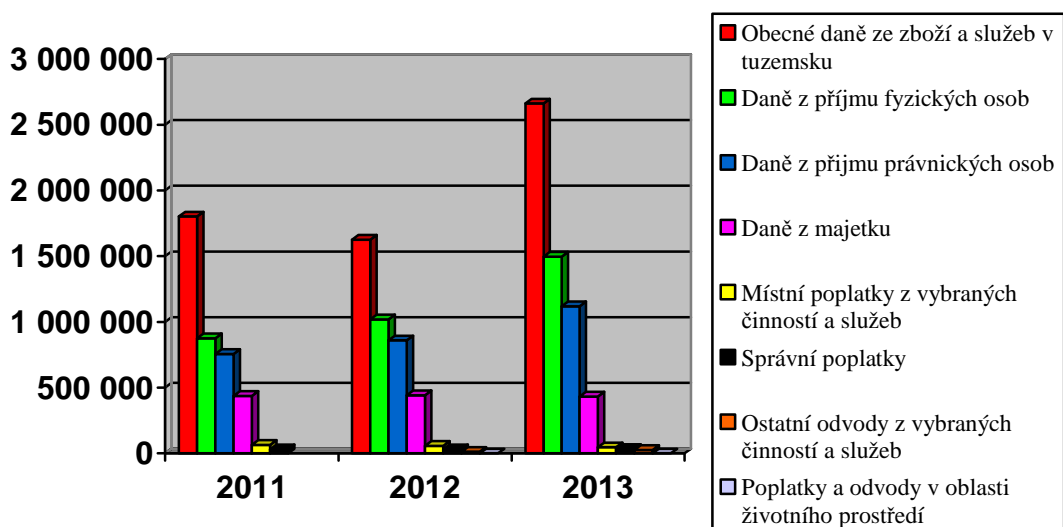
Největším zdrojem příjmů obce Hoříčky jsou příjmy daňové. Stabilita tohoto příjmu umožňuje obci realizovat nákladnější investice, jako je například realizace kanalizace a ČOV, kterou obec plánovala a rozložila do několika let. Mezi daňové příjmy patří DPH, daň z příjmů FO ze závislé činnosti a funkční požitky, daň z příjmů FO z kapitálových výnosů, daň z příjmů FO ze samostatné výdělečné činnosti, daň z příjmů PO, daň z nemovitostí, místní a správní poplatky, odvod výtěžku z provozování loterií, poplatky za odnětí pozemků a plnění funkcí lesa.

Tabulka 3: Daňové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Obecné daně ze zboží a služeb v tuzemsku	1 801 720	1 624 510	2 266 081
Daně z příjmu fyzických osob	876 120	1 019 150	1 496 386
Daně z příjmu právnických osob	757 880	860 300	1 119 705
Daně z majetku	436 060	440 680	430 761
Místní poplatky z vybraných činností a služeb	64 850	56 500	45 950
Správní poplatky	30 680	31 560	33 550
Ostatní odvody z vybraných činností a služeb	0	12 060	26 184
Poplatky a odvody v oblasti životního prostředí	0	60	22
Celkem	3 967 380	4 044 820	5 814 639

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Graf 4: Vývojová struktura daňových příjmů obce Hoříčky v období 2011 - 2013 v Kč

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Nedaňové příjmy

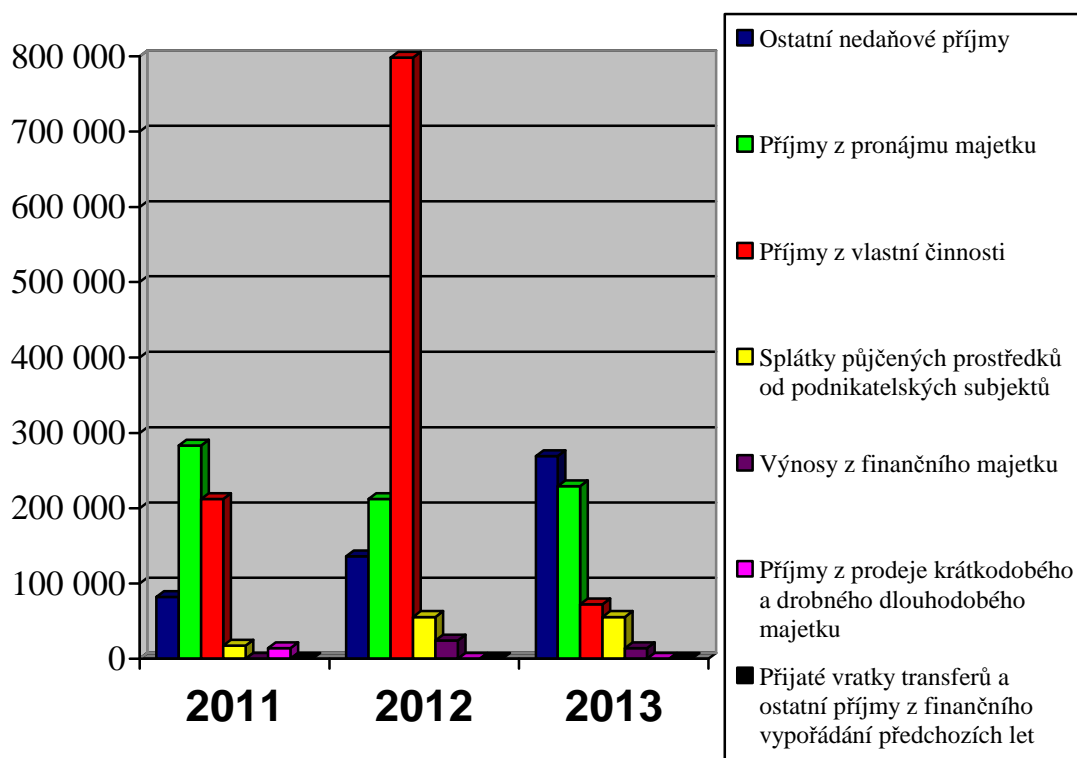
Tabulka 4: Nedaňové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Ostatní nedaňové příjmy	82 100	136 150	269 392
Příjmy z pronájmu majetku	283 460	212 510	229 485
Příjmy z vlastní činnosti	212 270	797 990	72 262
Splátky půjčených prostředků od podnikatelských subjektů	17 400	55 570	55 565
Výnosy z finančního majetku	0	24 420	14 174
Příjmy z prodeje krátkodobého a drobného dlouhodobého majetku	14 000	0	0
Přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let	60	0	0
Celkem	609 290	1 226 640	640 877

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Menší část rozpočtového příjmu tvoří příjmy nedaňové. Tvoří je: Ostatní nedaňové příjmy, přijaté kapitálové příspěvky a náhrady, příjmy z pronájmu ostatních nemovitostí a jejich částí, příjmy z pronájmu pozemků, příjmy z poskytování služeb a výrobků, ostatní příjmy z vlastní činnosti, splátky půjčených prostředků od podnikatelských nefinančních subjektů - právnických osob, příjmy z úroků. V následující tabulce a grafu jsou zachyceny nedaňové příjmy obce Hoříčky.

Graf 5: Vývoj struktury nedaňových příjmů v období 2011-2013 v Kč

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Kapitálové příjmy

Mezi daňové příjmy lze řadit příjmy z prodeje dlouhodobého majetku.

Tabulka 5: Kapitálové příjmy obce Hoříčky v období 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Příjmy z prodeje dlouhodobého majetku	19 420	443 010	141 620

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

Přijaté dotace

Dotace jsou pro obec důležitým příjmem. Jedná se především o pravidelný příjem na státní správu a na školství, ovšem tato dotace je závislá na počtu žáků v základní a mateřské škole. Dále se jedná o investiční dotace, které byly v předchozích letech, zejména ve sledovaném roce 2013, velmi významnou položkou příjmu obce. Obec v roce 2013 získala dotaci na výstavbu kanalizace a ČOV.

Tabulka 6: Přehled získaných dotací v období 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Ostatní nedaňové příjmy	6 626 886	92 850	0
Příjmy z pronájmu majetku	279 750	1 105 490	958 090
Příjmy z vlastní činnosti	109 246	982 120	450 520
Celkem	7 015 882	2 180 460	1 408 610

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

4.2.2 Výdaje obce Hoříčky

Nejdůležitější rozpočtovou položkou pro rozvoj obce jsou výdaje. Zejména se jedná o výdaje pro zajištění fungování v oblastech, které obec spravuje a pro rekonstrukci obecního majetku. Tyto výdaje mají za úkol ulehčit bydlení v celé obci.

Ve sledovaném období budovala obec kanalizaci a ČOV a vybudovala veřejné osvětlení v části obce Hoříčky, vyměnila okna na ZŠ, provedla čištění rybníků v obci Hoříčky, opravila místní pozemní komunikaci, vybudovala přístřešek pro kontejnery, opravila kapli u kostela sv. Ducha.

Tabulka 7: Přehled celkových výdajů v období 2011-2013 v Kč

Rozpočtové položky	Rok		
	2011	2012	2013
Zemědělství a lesy	0	0	104 244
Průmysl	762 310	539 030	11 418 630
Vzdělávání	1 736 510	1 698 150	1 300 000
Kultura církev a vzdělávací prostředky	170 870	182 370	188 993
Tělovýchova a zájmová činnost	61 480	23 720	69 991
Zdravotnictví	8 000	0	0
Bydlení, komunální služby a územní rozvoj	435 790	3 088 580	316 316
Ochrana ŽP	260 280	266 330	401 989
Bezpečnost	81 630	118 770	194 085
Veřejná správa	1 266 620	1 844 430	1 670 159

Zdroj: Účetní výkazy obce Hoříčky, vlastní zpracování

4.3 Analýza územních podmínek podle pilířů udržitelného rozvoje obce Hoříčky

4.3.1 Environmentální pilíř – příznivé životní prostředí

Horninové prostředí a geologie

Na zastavěném ploše obce se nevyskytuje poddolované a sesuvné území. Není zde ani chráněné ložiskové území. Pouze se mimo obytné plochy nachází malé již nepoužívané pískovcové lomy.

Vodní režim

Vzhledem k vysoké nadmořské výšce není obec ohrožena povodněmi, zástavba je řešena tak, aby v případě větších vodních srážek nedošlo k zaplavení obytných oblastí. Obec vynaložila na odvod dešťových vod 22 tisíc Kč. Obcí protékají dva menší vodní toky, které jsou zaústěny do řeky Úpy. Obec se nachází nedaleko hranice CHOPAV Východočeská křída.

V problematických pozemcích obce budou za účelem zadržení vody v krajině uplatňovány následující zásady:

- Organizace půdního fondu a vhodné způsoby obhospodařování.
- Změny rostlinného pokryvu.
- Stavebně technické opatření.
- Tvorba protierozních a vegetačních pásů.

Protierozní opatření jsou vymezená, jak z hlediska ekologického, tak z hlediska krajinářského. S ohledem na obě hlediska jsou zahrnuta následující opatření:

- Revitalizační opatření na vodních tocích sledující mimo jiné zadržení v krajině.
- Doplnění liniových prvků (meze, polní cesty) provádět pouze dřevinami liniového charakteru.
- Zalesnění problémových ploch, rozsah ploch je v území stabilizován, doplnění je možné v rámci ÚSEC³⁹

---

³⁹ Územní plán obce Hoříčky

Hygiena životního prostředí

Území patří do oblasti s dobrou kvalitou ovzduší, není ani zatěžována dopravním hlukem. Hluková zátěž z dopravy na pozemních komunikacích odpovídá hodnotám hluku stanovené dle Nařízení vlády č. 148/2006, o ochraně zdraví před nepříznivými účinky hluku a vibrací. Na území obce se nevyskytují žádné zdroje, které způsobují vysokou ekologickou zátěž. Odpady jsou řešeny komunálním svozem a separovaným sběrem. Pro likvidaci komunálního odpadu jsou umístěny kontejnery, které lze nalézt ve všech částech obce. Odstraňování papíru, železa a nebezpečného odpadu je zajišťováno mobilním sběrem. Obec bude do 1. 1. 2015 muset zohlednit do systému nakládání s odpady požadavky zák. 229/2014 Sb., kterým se mění zákon o odpadech č. 185/2001 Sb. Od 1.1 2015 bude obec povinně vytvářet podmínky pro svoz bioodpadu. Obec v současné době neuvažuje o nových plochách pro tvorbu skládek komunálního odpadu.

Ochrana přírody a krajiny

Územní plán vymezil skladebné prvky ÚSES nadregionálního a lokálního významu. Jedná se o plochy biocenter a trasy biokoridorů. Funkční prvky ÚSES jsou v obci vymezeny jako plochy přírodní nebo plochy lesní. Na území obce je celková plocha prvků ÚSES asi 38,06 ha. Území obce nepatří mezi Evropsky významné lokality nebo Ptačí oblasti. V rámci celé obce se nachází velký podíl listnatých stromů ve stáří 60-80 let. V příštích letech obec plánuje výsadbu dalších stromů, avšak musí se vypořádat s problematikou vlastnictví pozemků. Obec vytváří strategický plán na postupné obnovování veřejné zeleně, která se nachází na pozemcích obce.

Prvky neregionálního charakteru:

- Ochranné pásmo RBK K 36MB

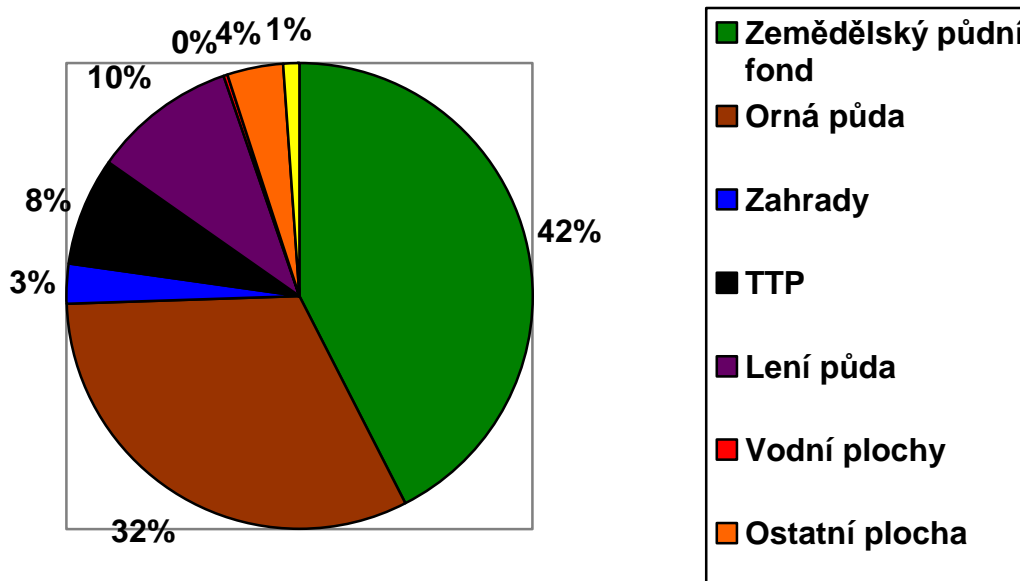
Prvky lokálního charakteru:

- LBK 1 Válovický potok
- LBK 2 Nový dvůr
- LBC 10 Výroviny
- LBC 20 Končiny⁴⁰

---

⁴⁰ Územní plán obce Hoříčky

Graf 6: Zemědělský půdní fond obce Hoříčky v %

Zdroj: Územní plán Hoříčky

Celková výměra pozemků je 666 ha. Největší zastoupení v obci má zemědělská půda. Jedná se o 489 ha. Zalesněnost je podprůměrná, činí 116 ha. Lesy jsou rovnoměrně rozmístěny a tvoří menší remízky. Zastavěné plochy pokrývají 12 ha. Zbývající část pozemků je zařazena do ostatních ploch.

Hospodaření na lesní půdě je upraveno zákonem č.289/1995 Sb., o lesích a o změně některých předpisů (lesní zákon), ve znění pozdějších předpisů. Je řízeno lesním hospodářským plánem. Dle lesního zákona jsou do pozemku i bez lesí a ostatní lesní plochy.

4.3.2 Sociální pilíř – soudržnost společnosti obyvatel

Veřejná dopravní infrastruktura

Hustota silniční sítě odpovídá mapovému podkladu. Lokalitou prochází silnice II. a III. třídy, které nejsou zatěžovány kamionovou dopravou. V zastavěném území obce je třeba vybudovat nové chodníky podél stávajících silnic II. a III. třídy. Prostupnost krajiny je zajišťována účelovými komunikačními sítěmi. Hustota cyklostezek je průměrná a jsou zde příznivé podmínky pro rozvoj. Cyklická doprava spojuje historické lokality, jako jsou

Ratibořice či Kuks. Účelové komunikace, které se nacházejí mimo zastavěnou část obce, jsou využívány nejen pro pěší turistiku, ale také pro cykloturistiku. Na území obce se nevyskytují železniční sítě. Dopravní obslužnost je velmi dobrá, jsou zde zavedeny autobusové spoje do České Skalice, Jaroměře a Úpice, Červeného Kostelce, které navazují na vlakové spoje do větších měst. Osobní dopravu zajišťují přepravci, kteří jsou dotováni krajským úřadem, obec v tomto směru nijak nepřispívá.

Veřejná technická infrastruktura

Území obce je napojeno na veřejný skupinový vodovod Hoříčky ve správě VaK Náchod, a.s., provozní středisko Nové Město nad Metují. Stav vodovodního řádu obce Hoříčky odpovídá platným normám. Kvalita vody je v souladu s vyhláškou MZdr. č. 376/2000 Sb. Dle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Královehradeckého kraje jsou na vodovod v současné době napojeny tyto obce:

- Hoříčky: 385 obyvatel.
- Křižanov: 60 obyvatel.
- Nový Dvůr: 25 obyvatel.
- V části obce Mečov je individuální zásobování.

Z hlediska dostatečné kapacity a jakosti vody není na území nutná změna, pouze běžné údržby. Na území je vyhovující základní kostra zásobovacích a rozvodných řadů, které umožňují připojit nové výstavby v lokalitách, určených k výstavě. Obec má v plánu v rámci menších investičních akcí rekonstrukci technicky zastaralých úseků vodního řádu.

V části obce Křižanov, Nový Dvůr a Mečov není zavedena veřejná kanalizace. Na katastrálním území Hoříčky a Chlístov je vybudována jednotná kanalizace, která je ve vlastnictví obce Hoříčky. Odpadní vody jsou svedeny přes septiky a domovní ČOV do kanalizace s vyústěním. Odpadní vody z bezodtokových jímek jsou vyváženy na pole, septiky jsou vsakovány, část svedena společně s domovní čistírnou odpadních vod do obecní kanalizace a zaústěna do recipientu. Obec zamýšlí stávající kanalizaci rozšířit do nových lokalit.

Dodávka zemního plynu je na tomto území zajištěna společností RWE – Východočeská plynárenská, a.s. Odběratelům obce je přívod zemního plynu realizován novým středotlakovým plynovodem z regulační stanice ve Velkém Třebešově. Plynovod je zaveden do části obce Hoříčky, Chlístov a Nový Dvůr. Objekty, které nejsou napojeny na rozvod zemního plynu, jsou vytápěny jiným druhem ekologicky šetřeného paliva.

Sociodemografické podmínky

V obci je velmi dobrá občanská vybavenost, proto se do obce stěhují mladí lidé, kteří zde zakládají rodiny. Vytvářejí se dobré podmínky pro mládež, rodiny s dětmi aby v rámci volnočasových aktivit mohli navštěvovat kulturní zřízení. Více viz kapitola 4, podkapitola 4.1.5 Občanská vybavenost. Současná občanská vybavenost veřejné infrastruktury je dobrá a vyhovuje potřebám obce a jejich obyvatel, v budoucích letech se bude obec zaměřovat na její údržbu a zkvalitnění.

Bydlení a kultura

Nacházejí se zde památky úměrné malé obci. Z hlediska státní památkové péče je území obce chráněno podle zákona č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči, ve znění pozdějších předpisů. V obci nalezneme nemovité kulturní památky, které jsou uvedené v Ústředním seznamu celostátních památek pod rejstříkovými čísly:

- Kostel sv. Ducha (28186/6-1608)
- Fara (24774/6-1610)⁴¹

Územním plánem jsou chráněny následující hodnoty:

- Urbanistická struktura a architektonický ráz zástavby obce.
- Venkovský charakter místních částí Nový Dvůr, Křižanov, Mečov, Chlístov.
- Objekty, které nemohou být zahrnuty mezi památky místního významu.
- Kultivovaná krajina a dochovaný krajinný ráz území.⁴²

---

⁴¹ Územní plán obce

⁴² Územní plán obce

Převažuje výstavba klasických jednogeneračních domů, zbytek tvoří venkovské chalupy, které slouží pouze pro rekreační účely. Více viz kapitola 4, podkapitola 4.1.3 Demografické a sociálně ekonomické údaje.

4.3.3 Ekonomický pilíř – hospodářský rozvoj

Hospodářské podmínky

Obyvatelé obce patří do ekonomicky aktivních obyvatel, ale není zde dostatek pracovních příležitostí, proto jsou nuceni do zaměstnání dojíždět do okolních měst a obcí. Více viz kapitola 4, podkapitola 4.2 Hospodaření obce Hoříčky.

4.3.4 Analýza pilířů udržitelného rozvoje obce Hoříčky

Vyhodnocení bylo provedeno na základě subjektivního posouzení, informačních zdrojů veřejné, státní správy a volně přístupných informačních zdrojů. Intenzita byla volena stupnicí -5 jako nejhorší a 5 jako nejlepší. Stupeň důležitosti byl určen na základě rozhovorů s představiteli obce.

Analýza níže uvedených pilířů ukazuje největší pozitivní vliv v oblastech příznivého životního prostředí, které umožňují obci další rozvoj. Zatímco soudržnost společenství obyvatel území a hospodářský rozvoj území nemají na rozvoj obce tak pozitivní vliv.

Tabulka 8: Pilíře udržitelného rozvoje

Základní pilíře udržitelného rozvoje	Intenzita	Důležitost	Skóre
Hodnoty měření	-5 až 5	1-5	
Enviromentální pilíř			
Horninové prostředí a geologie	5	5	10
Hygiena životního prostředí	5	5	10
Ochrana přírody a krajiny	5	3	8
Sociální pilíř			
Veřejná dopravní a technická infrastruktura	5	3	8
Sociodemografické podmínky	4	3	7
Bydlení a rekreace	3	2	5
Ekonomický pilíř			
Veřejná dopravní a technická infrastruktura	4	5	9
Hospodářské podmínky	4	2	6
Bydlení a rekreace	3	2	5

Zdroj: Vlastní zpracování

4.4 SWOT Analýza obce Hoříčky

SWOT analýza je standardní metoda, pomocí které můžeme zhodnotit silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby obce Hoříčky. SWOT analýza pro obec Hoříčky je stanovena podle výše uvedených pilířů v kapitole 4.4.

A. Enviromentální pilíř

Posuzované oblasti: Horninové prostředí a geologie, vodní režim, hygiena životního prostředí, ochrana přírody a krajiny, zemědělský půdní fond.

Tabulka 9: SWOT analýza - Enviromentální pilíř

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Obec se nalézá v malebné podhorské krajině. Na území obce je převaha zemědělské a lesní půdy.	Nízké využití zdrojů, které nepotřebují k provozu fosilní paliva.
Nevyskytuje se poddolované a sesuvné území a z hledem tomu je zde možnost dalšího rozvoje obce.	Nízký podíl lesů.
Obec není zatížena vysokou a hlučnou dopravou a tak patří do oblasti s vysokou kvalitou čistého ovzduší.	Nízký podíl vodních ploch.
Kvalitní likvidace komunálního a nebezpečného odpadu.	
Existence biokoridorů na území obce.	
Obec není ohrožena povodněmi.	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Poskytování finančních prostředků na rozvoj z dotačních zdrojů.	Ohrožení čistoty vody ve vodních tocích.
Zavedení ekologičtějšího způsobu vytápění.	Upřednostňování vytápění tuhými palivy vzhledem k růstu cen elektřiny a plynu.
Zvýšení podílu lesů, krajinné zeleně.	Větrná eroze na exponovaných svazích.
Zvýšení podílu vodních ploch.	

Zdroj: Vlastní zpracování

B. Sociální pilíř

Posuzované oblasti: veřejná dopravní a technická infrastruktura, sociodemografické podmínky, možnosti trávení volného času.

Tabulka 10: SWOT analýza - Sociální pilíř

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Pravidelné autobusové spojení s většími městy.	Nevyhovující řešení bezpečnosti pohybu chodců na komunikacích (chybějí chodníky).
Dostupnost kvalitního vzdělávání dětí v obci. (I. a II. stupeň ŽŠ a MŠ)	V některých částech obce špatný stav silnic.
Průměrná sociální, ekonomická a vzdělanostní struktura.	U starších obyvatel nízká úroveň jazykových znalostí a dovedností práce s počítačem.
Dostupnost zdravotní péče v obci (praktický lékař).	Nutnost dojíždět do středních a vysokých škol. Dostupnost středoškolského vzdělání v nedalekých městech.
Obecní knihovna, která umožňuje volný přístup k internetu.	Chybí dětský a stomatologický lékař.
V obci je dostupná pošta.	Absence sociální infrastruktury pro seniory.
Vybudovaná splašková kanalizace a zavedená plynofikace v části obce.	V některých částech obce chybí technická vybavenost (plyn a kanalizace).
Fungující spolková činnost.	V obci není železniční doprava.
Dostačující sportovní zázemí.	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Vytvoření nových ploch pro bydlení.	Bytová výstavba upadá.
Klidné místo pro bydlení mladých rodin s dětmi.	Nízká nabídka sociálních služeb v obci.
Dobudování po celé obci úplné technické vybavení.	V částech obce poškozená místní komunikace, nutné opravy.
Příležitosti rozvoje turistiky a cykloturistiky.	
Obec podporuje spolkovou činnost.	

Zdroj: Vlastní zpracování

C. Ekonomický pilíř

Posuzované oblasti: Hospodářské podmínky, ekonomické ukazatele.

Tabulka 11: SWOT analýza - Ekonomický pilíř

SILNÉ STRÁNKY	SLABÉ STRÁNKY
Vysoký podíl zemědělské půdy a tím více pracovních příležitostí.	Omezené množství pracovních příležitostí.
Místní živnostníci nabízejí různorodé služby.	
PŘÍLEŽITOSTI	HROZBY
Rozvoj drobného podnikání.	Omezené množství pracovních příležitostí.
Obec má rekreační potenciál.	
Obec podporuje podnikání v obci.	

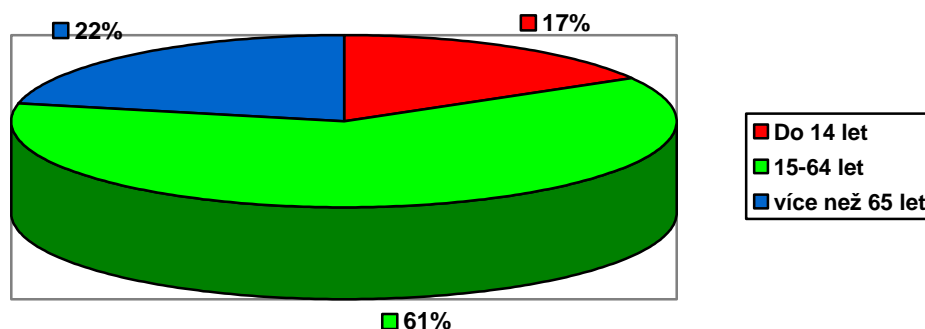
Zdroj: Vlastní zpracování

4.5 Dotazníkové šetření v obci Hoříčky

Bylo provedeno dotazníkové šetření v obci Hoříčky. Vypracovaný dotazník se zabývá názory občanů na kvalitu života v obci. Cílem výzkumu jsou návrhy a opatření, které povedou k zefektivnění a zlepšení života lidí v obci. Dotazník je rozčleněn na dvě hlavní části. První část se týká charakteristiky respondentů (pohlaví, věk, ekonomická aktivita). Druhá část se dále člení podle pilířů udržitelného rozvoje a je zaměřena na kvalitu života v obci.

Bylo osloveno 60 respondentů (11,1% všech obyvatel obce). Charakteristika dotazovaných byla rozčleněna do několika částí. Podle pohlaví odpovídalo 33 žen a 27 mužů. Věková struktura byla rozdělena do třech kategorií: do 15 let, 15-64 let, 65 let a více.

Graf 7: Věkové složení oslovených respondentů v %

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Z celkového počtu dotazovaných respondentů bylo největší zastoupení ve věkové kategorii 15-64 let. Tato věková kategorie byla vybrána záměrně, lze předpokládat, že tito obyvatelé mají největší povědomí o stavu a problémech obce.

Dalším z ukazatelů byla ekonomická aktivita. Tato problematika byla hodnocena podle tří ukazatelů: zaměstnaní lidé, studenti a senioři. Největší zastoupení měli zaměstnaní lidé, jedná se o 55% oslovených respondentů, neboť tato skupina projevila o problematiku TUR největší zájem. 23 % dotazovaných respondentů byli studující občané a 22% tvořili senioři.

Dotazníková část, jejíž pomocí byly zjišťovány názory občanů na kvalitu života v obci, byla rozčleněna podle pilířů udržitelného rozvoje. Každá oblast byla hodnocena na stupnici 1-5 takto:

1- Velmi špatná, 2- Spíše špatná, 3-Napůl, 4- Spíše dobrá, 5- Velmi dobrá.

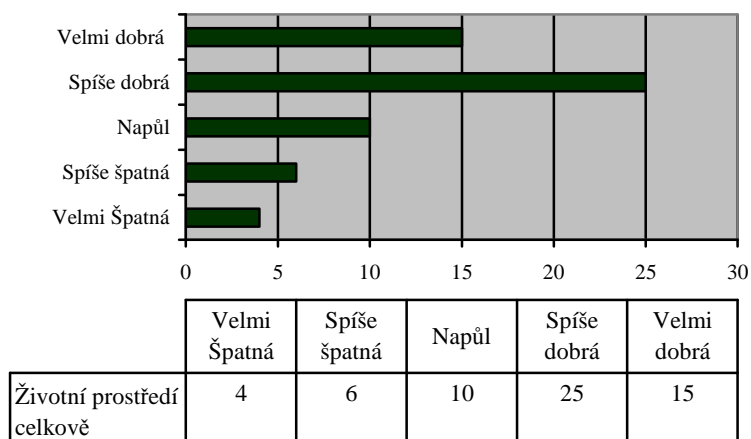
1. Příznivé životní prostředí

Životní prostředí celkově

Respondenti hodnotili životní prostředí takto:

66,6% dotazovaných hodnotilo životní prostředí spíše dobře a velmi dobře.

Graf 8: Životní prostředí celkově

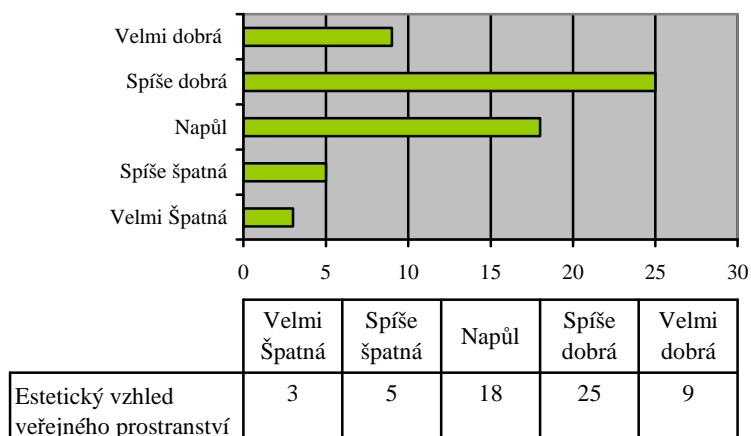
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Estetický vzhled veřejného prostranství

Respondenti hodnotili estetický vzhled veřejného prostředí takto:

56,6% dotazovaných hodnotilo estetický vzhled veřejného prostředí spíše dobře a velmi dobře.

Graf 9: Estetický vzhled veřejného prostranství

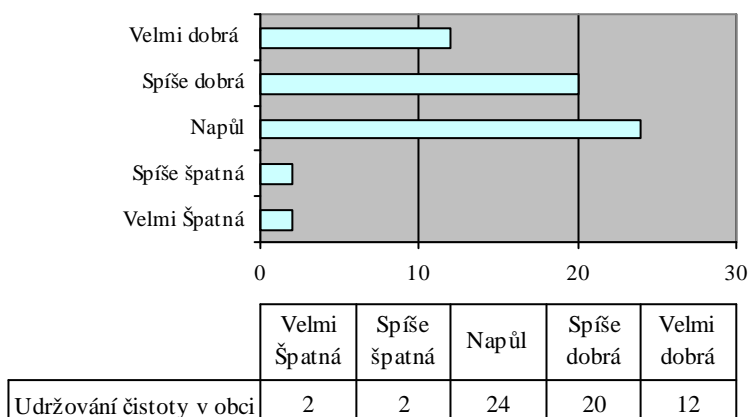
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Udržování čistoty v obci

Respondenti hodnotili estetický vzhled veřejného prostředí takto:

53,3% dotazovaných hodnotilo udržování čistoty obce spíše dobře a velmi dobře. 40% dotazovaných občanů hodnotilo udržování čistoty napůl.

Graf 10: Udržování čistoty v obci

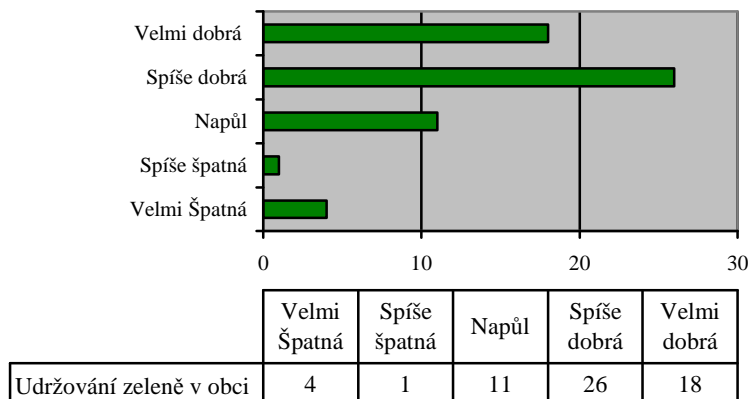
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Udržování zeleně v obci

Respondenti hodnotili udržování zeleně v obci takto:

73,3% dotazovaných hodnotilo udržování zeleně v obci spíše dobře a velmi dobře.

Graf 11: Udržování zeleně v obci

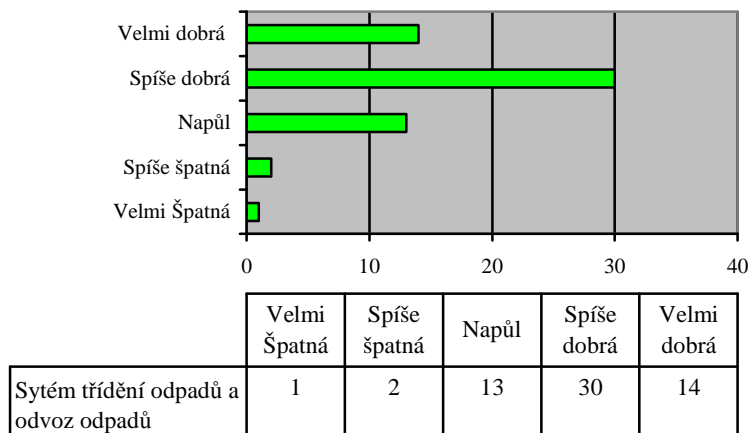
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Systém třídění odpadů a odvoz odpadů

Respondenti hodnotili systém třídění odpadů a odvoz odpadů v obci takto:

73,3% dotazovaných hodnotilo systém třídění odpadů a odvoz odpadů v obci spíše dobře a velmi dobře. Obec má dostatečný počet kontejnerů na sklo a plast, kontejnerů je celkem 11 a obec zajišťuje jejich pravidelný vývoz. Dále obec dvakrát do roka organizuje sběr nebezpečných odpadů a také sběr nepotřebného šatstva pro Diakonii Broumov. Sběr starého papíru v obci organizuje místní škola a sběr železného šrotu organizují místní hasiči.

Graf 12: Systém třídění odpadů a svoz odpadů

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

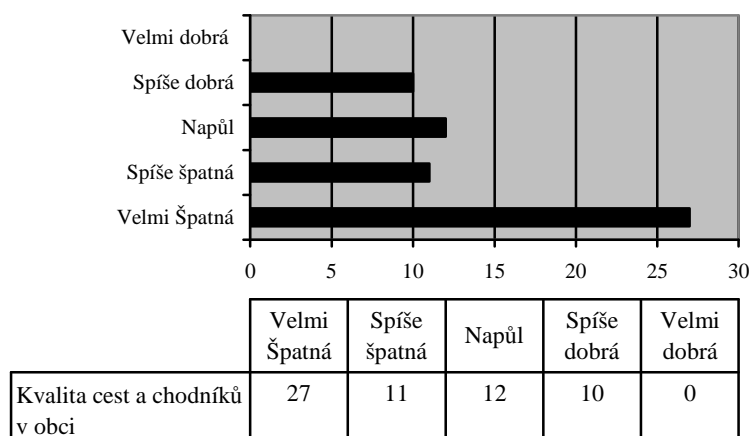
2. Sociální rozvoj

Kvalita cest a chodníků v obci

Respondenti hodnotili kvalitu cest a chodníků v obci takto:

63,3% dotazovaných hodnotilo kvalitu cest a chodníků v obci spíše špatně a velmi špatně.

Graf 13: Kvalita cest a chodníků v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

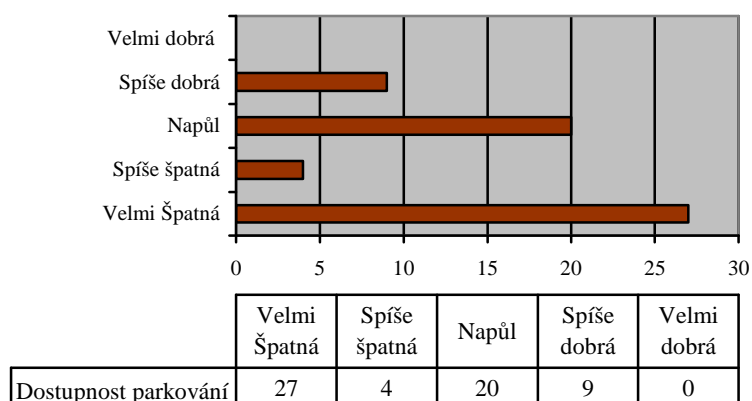
Dostupnost parkování

Respondenti hodnotili dostupnost parkování v obci takto:

51,6% dotazovaných hodnotilo dostupnost parkování v obci spíše špatně a velmi špatně.

Žádný z dotazovaných nehodnotil dostupnost parkování velmi dobře. S tímto názorem se plně ztotožňuji. V obci ani u základní a mateřské školy nejsou vyhrazena žádná parkovací místa pro rodiče žáků.

Graf 14: Dostupnost parkování v obci

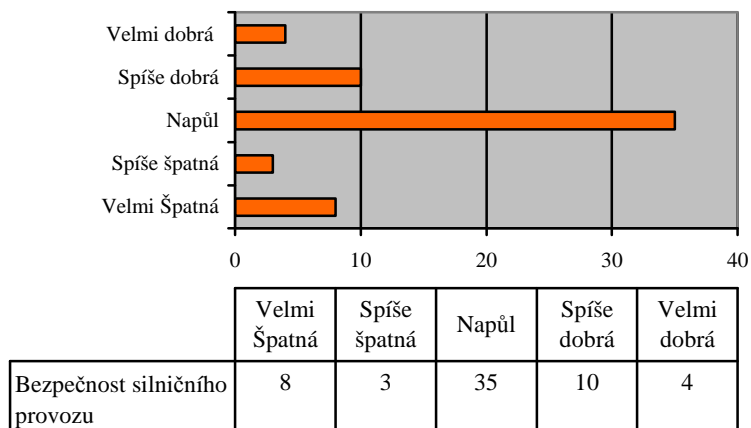
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Bezpečnost silničního provozu

Respondenti hodnotili bezpečnost silničního provozu v obci takto:

58,3% dotazovaných hodnotilo bezpečnost silničního provozu v obci napůl. V obci jsou u školy instalovány zpomalovací retardéry, ale chybí přechody pro chodce.

Graf 15: Bezpečnost silničního provozu

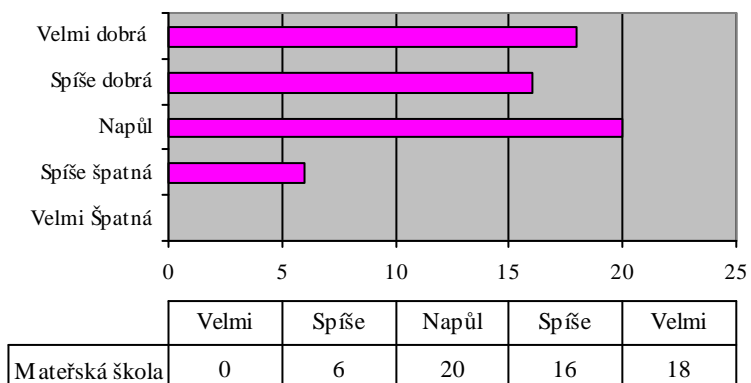
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Mateřská škola

Respondenti hodnotili mateřskou školu v obci takto:

56,6% dotazovaných hodnotilo mateřskou školu v obci spíše dobře a velmi dobře. Obec má mateřskou školu, kterou navštěvuje 28 dětí. Bohužel musím podotknout, že situace je podobná jako v jiných obcích, školka má omezenou kapacitu. V obci je daleko více dětí, které by měly školku navštěvovat.

Graf 16: Mateřská škola v obci

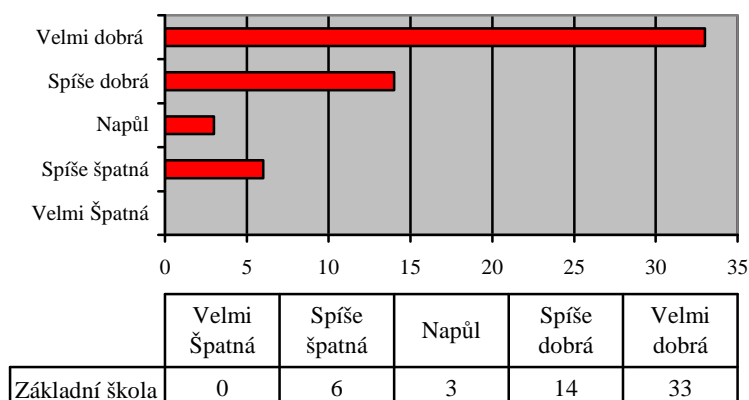
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Základní škola

Respondenti hodnotili základní školu v obci takto:

78,3% dotazovaných hodnotilo základní školu v obci spíše dobře a velmi dobře. Žádný z dotazovaných nehodnotil základní školu velmi špatně. Místní škola funguje velmi dobře a žáky má i ze širokého okolí.

Graf 17: Základní škola v obci

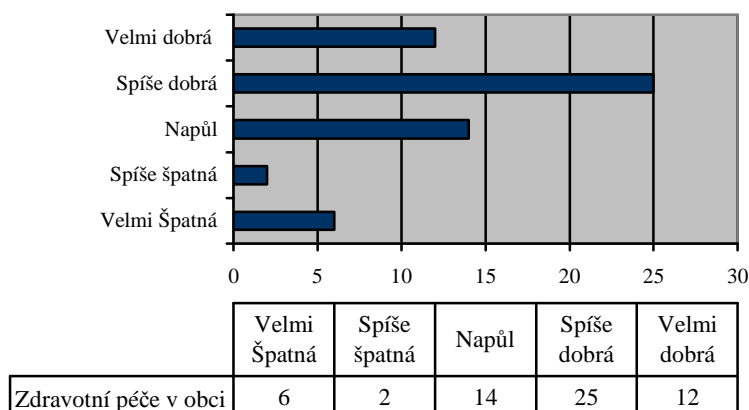
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Zdravotní péči v obci

Respondenti hodnotili zdravotní péči v obci takto:

61,6% dotazovaných hodnotilo zdravotní péči v obci spíše dobře a velmi dobře. Například v obci chybí stomatologická péče.

Graf 18: Zdravotní péče v obci

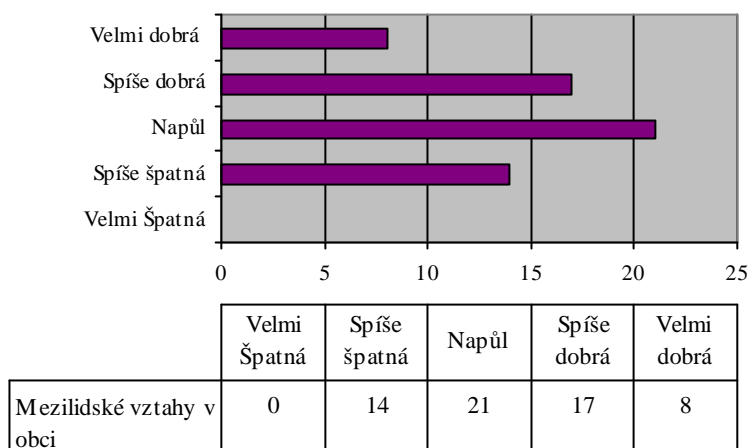
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Mezilidské vztahy v obci

Respondenti hodnotili mezilidské vztahy v obci takto:

41,6% dotazovaných hodnotilo mezilidské vztahy v obci spíše dobře a velmi dobře. Žádný z dotazovaných nehodnotil mezilidské vztahy velmi špatně.

Graf 19: Mezilidské vztahy v obci

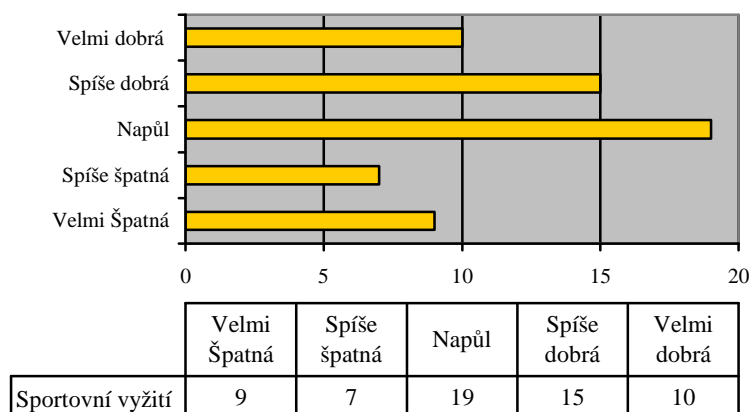
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Sportovní vyžití

Respondenti hodnotili sportovní vyžití v obci takto:

56,6% dotazovaných hodnotilo sportovní vyžití v obci napůl a spíše dobře. V obci je několik sportovních areálů, které jsou přístupné pro veřejnost.

Graf 20: Sportovní vyžití v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

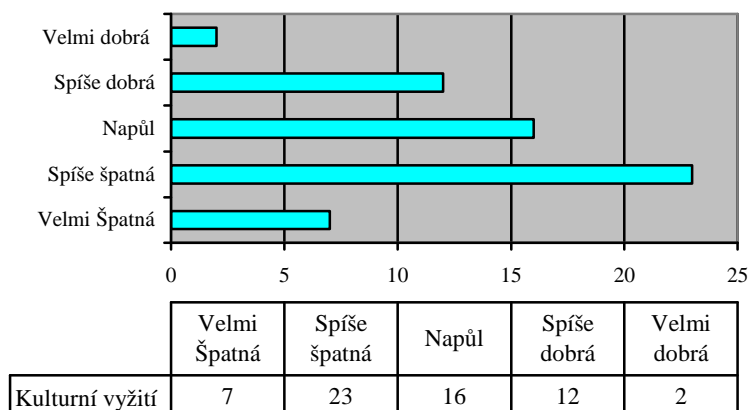
Kulturní vyžití

Respondenti hodnotili kulturní vyžití v obci takto:

Méně než 50% dotazovaných hodnotilo kulturní vyžití v obci spíše špatně a velmi špatně.

V obci jsou občas pořádány různé akce, které přispějí ke kulturnímu vyžití občanů, nicméně jejich četnost je velmi nízká.

Graf 21: Kulturní vyžití v obci

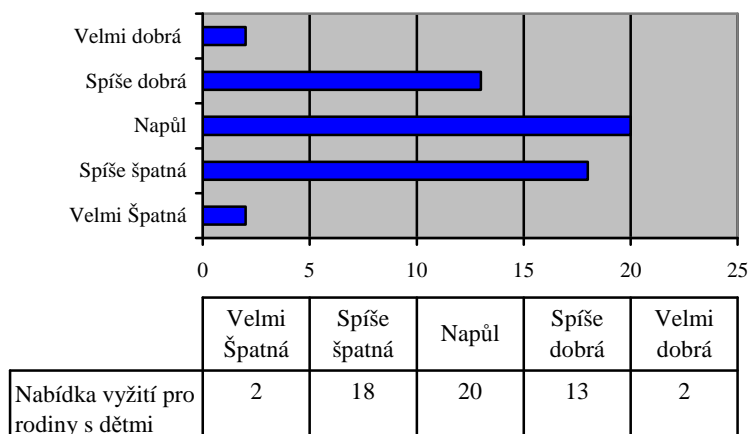
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Nabídka vyžití pro rodiny s dětmi

Respondenti hodnotili nabídku vyžití pro rodiny s dětmi v obci takto:

25% dotazovaných hodnotilo nabídku vyžití pro rodiny s dětmi v obci spíše dobře a velmi dobře. Třetina dotazovaných respondentů má názor, že nabídka vyžití je špatná.

Graf 22: Nabídka vyžití rodiny s dětmi v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

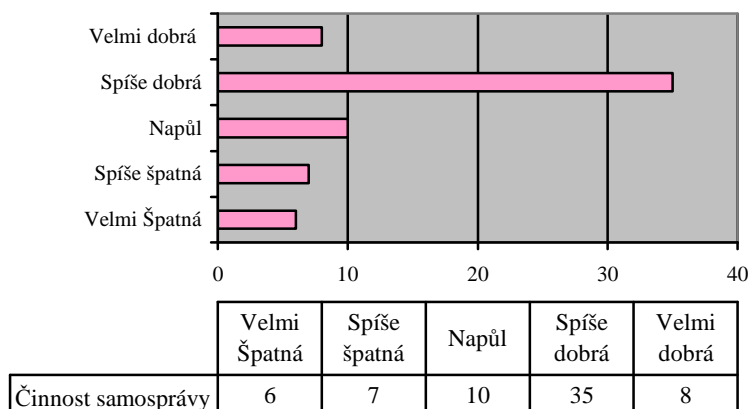
3. Hospodářský rozvoj

Činnost samosprávy

Respondenti hodnotili činnost samosprávy v obci takto:

71,6% dotazovaných hodnotilo činnost samosprávy v obci spíše dobře a velmi dobře. Obec vychází vstříc všem obyvatelům a snaží se rozvíjet obec ve všech oblastech a tím vytváří dobré podmínky pro život lidí v obci.

Graf 23: Činnost samosprávy

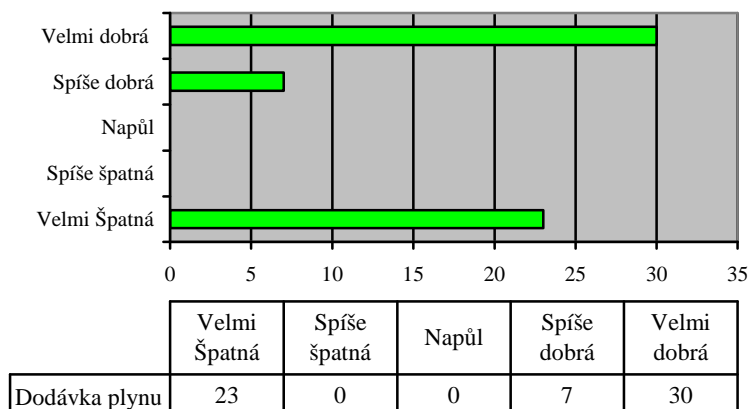
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Dodávka plynu

Respondenti hodnotili dodávku plynu v obci takto:

61,6% dotazovaných hodnotilo dodávku plynu v obci spíše dobře a velmi dobře. Ale 38,3% dotazovaných hodnotí dodávku plynu velmi špatně. Lze předpokládat, že toto hodnocení je takto odlišné proto, že v okrajových částech obce není plynofikace ani se s ní do budoucna nepočítá.

Graf 24: Dodávka plynu v obci

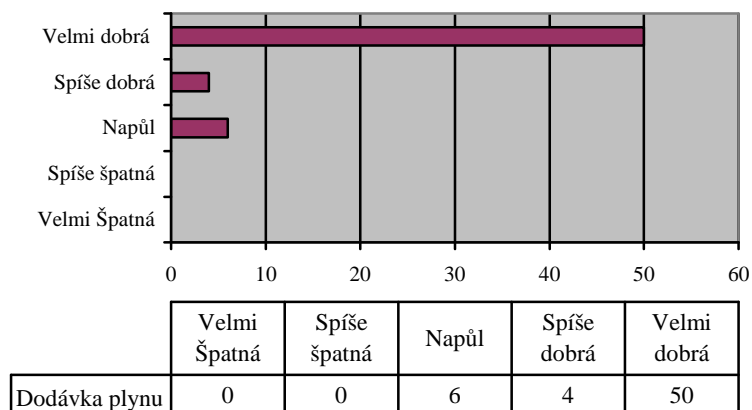

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Dodávka elektřiny

90% dotazovaných je s dodávkou elektřiny spokojeno.

Graf 25: Dodávka elektřiny v obci

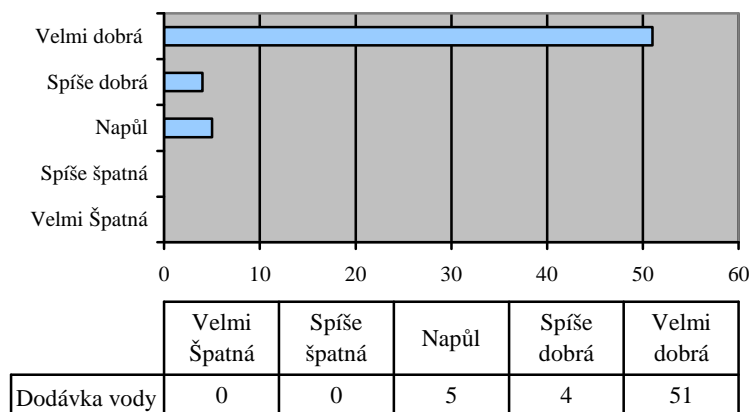

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Dodávka vody

91,6% dotazovaných je s dodávkou vody spokojeno.

Graf 26: Dodávka vody v obci

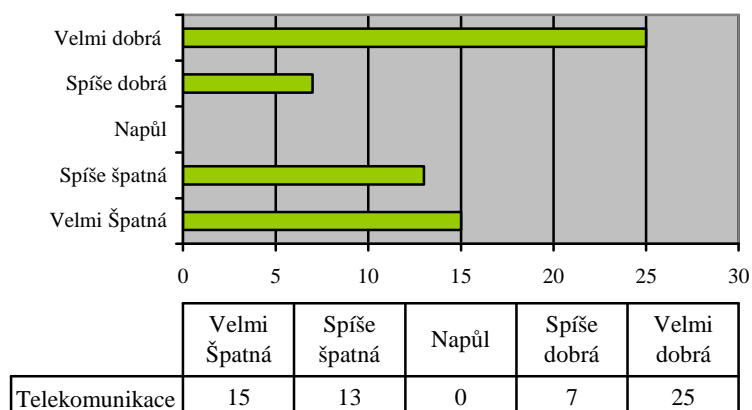
Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

Telekomunikace

Respondenti hodnotili telekomunikace v obci takto:

53,3% dotazovaných hodnotilo telekomunikace v obci spíše dobře a velmi dobře. 46,6% dotazovaných hodnotilo telekomunikace v obci velmi špatně a spíše špatně. Tato situace je zapříčiněna velkými rozdíly v kvalitě signálů v jednotlivých částech obce.

Graf 27: Telekomunikace v obci

Zdroj: Dotazníkové šetření, vlastní zpracování

4.6 Strategická vize rozvoje obce Hoříčky

Obec Hoříčky si klade za cíl zlepšit sociální a ekonomické podmínky pro své obyvatele, tímto směrem ve svém vývoji chce ubírat. Díky vzrůstající kvalitě technické vybavenosti a zdravému životnímu prostředí se obec stává žádanou oblastí pro bydlení mladých rodin a tím se zvyšuje počet obyvatel. Vytváří dobré podmínky pro bydlení a pro rozšíření bytové výstavby. Noví obyvatelé jsou začleňováni do obce. Obec podporuje činnost místních spolků a snaží se zlepšit pořadí kulturních akcí.

Na základě provedené SWOT analýzy a dotazníkového hodnocení názoru obyvatelstva obce byly stanoveny hlavní cíle a opatření směřující ke splnění těchto cílů:

- **Rozvoj bydlení, výstavba a rekonstrukce potřebné infrastruktury**

Obec je v současné době na velmi dobré úrovni kvality života. V posledních letech vybudovala víceúčelové hřiště s umělým povrchem pro míčové hry. Kolem hřiště jsou umístěny prolézačky a pískoviště. Dále byl vybudován altán a kiosek pro pořádání sportovně kulturní aktivity. V části obce je vybudována kanalizace a ČOV.

Základním cílem v posledních letech je a zůstává navýšení demografického růstu, zejména s důrazem na zvyšování počtu mladých rodin. V obci jsou vytvořeny dobré podmínky pro bydlení.

Hlavní prioritou obce je postupný růst demografické struktury za účelem navýšení obecních příjmů, plnohodnotného využití základní školy. V současnosti je kapacita základní školy nedostatečně využita.

Dalším důležitým cílem v oblasti infrastruktury a tím zvýšení spokojenosti občanů je nutná oprava místní komunikace a to především v části obci Křížanov, Mečov a Nový Dvůr. Patří sem i vybudování chodníků v celé obci. Z pohledu občanů je stav dopravní infrastruktury ve velmi špatném stavu.

- **Zvýšení kvality života v obci**

K prvotním cílům obce patří zkvalitnění života lidí v obci a zapojení místních lidí do aktivního dění obce. Další zájem se soustředí na zvyšování vzdělávání v obci. Jedná se například o rozšíření nabídky vzdělávání v odpoledních hodinách. V současnosti se nabízí jazykové a počítačové kurzy v Červeném Kostelci, který je vzdálen cca 20 km a pro občany obce se tedy stává z časových důvodů nedostupnou. Hlavní prioritou je využití budovy základní školy nejen pro výuku žáků, ale i pro veřejnost.

Také nabídka kulturních akcí v posledních letech poklesla. Tato situace je způsobena skutečností, že v zimních měsících jsou akce v obci pořádány v budově, která je ve velmi špatném stavu. Pořadatele největší část příjmu vydají na provozní výdaje a při malé účasti se akce stává prodělečnou.

5 ZÁVĚR

Tato diplomová práce byla zpracována na téma „Udržitelný rozvoj venkova. Příklad obce Hoříčky“. Cílem diplomové práce je po zpracování poznatků získaných v rámci studia oboru Veřejná správa a regionální rozvoj zjistit a zhodnotit současný stav obce z hlediska udržitelného rozvoje a navrhnout vlastní doporučení vedoucí k zefektivnění činnosti, která směřuje ke zlepšení kvality života obcí. Dále bylo cílem práce zjistit názor občanů obce Hoříčky, a to zejména, zda jsou spokojeni s kvalitou života v obci z hlediska sociálního, ekonomického a ekologického pilíře udržitelného rozvoje. Diplomová práce se zabývá kvalitou života v obci v současné době a zároveň hodnotila výhled do budoucnosti.

Teoretická část diplomové práce byla zaměřena na studium dostupných literárních zdrojů, byly vysvětleny odborné pojmy, které souvisejí se sledovanou problematikou a jejich vzájemné porovnání, což následně sloužilo k aplikaci do praxe.

Vlastní práce nás v první fázi seznamuje s obcí, na kterou byla studie zaměřena. Dále byla popsána a hodnocena socioekonomická analýza, která má na rozvoj obce největší vliv. Z provedené SWOT analýzy lze říci, že obec Hoříčky, má dobré podmínky a předpoklady pro další rozvoj.

Na základě vlastního výzkumu, provedeného v rámci diplomové práce, bylo zjištěno, že většina oslovených respondentů je v oblasti životního prostředí a hospodářského rozvoje spokojena. Ve větší části hodnotí dotazovaní životní prostředí kladně, dle jejich názoru je kvalitní. Za klady obce považují obyvatelé obce vysokou péči o zeleň, odvoz komunálních odpadů a dostatek kontejnerů pro tříděný odpad. Nicméně ze zpracování práce vyplývá, že v obci není zcela dopracována kanalizace a čistička odpadních vod. Pokud se v následujícím období má příznivé životní prostředí pro místní a nově příchozí obyvatele zachovat, je nutné tento nedostatek v co nejbližší době odstranit, neboť tato dysfunkce životního prostředí neúměrně zatěžuje.

Vyhodnocením dotazníku bylo zjištěno několik nedostatků v rámci veřejné dopravní a technické infrastruktury. Jedná se především o současný stav veřejných komunikací, které jsou v havarijním stavu. Dalším nezanedbatelným problémem je nedostatek míst, určených pro parkování, zejména u základní školy. V tomto případě je nutné, aby představitelé obce zajistili ekonomické prostředky, a to z rozpočtu obce a dále i v rámci dotačních titulů a vytvořili kvalitní podmínky pro obyvatele i v rámci této oblasti.

Jako další nikoli nevýznamný problém se jeví nedostačující telekomunikace v částech obce Křižanov a Mečov. V konkurenčním prostředí, které existuje v současné době na tomto trhu, není pro zástupce obce nemožné zajistit v této oblasti kvalitní služby.

Občané by rádi viděli rozvoj v rozšiřování a zlepšování služeb pro občany, v podpoře kulturního vyžití a to , jak v zimním, tak i v letním období. Lze navrhnout zajímavější pojetí akcí v tomto období a zaměřit větší pozornost na jednotlivé cílové skupiny, zejména rodiny s dětmi tak, aby jejich využití volného času bylo co nejkvalitnější a nejpřínosnější a to i s ohledem na vyrůstající generaci, která následně bude v obci chtít bydlet i v dospělém věku. Vhodná zábava přispěje i ke vhodnému rozvoji mladých lidí, to v budoucnosti bude pro obec přínosem.

Pozitivním zjištěním bylo, že obec umožňuje kvalitní vzdělávání dětí v místní základní škole, avšak i zde se nabízí úvaha o možnostech zajištění dalšího vzdělávání (počítačové kurzy, jazykové kurzy) tak, aby místní nemuseli dojíždět do vzdálenějších míst, pokud si chtějí rozšířit vzdělání i v tomto oboru.

Největší rozdíly v odpovědích se daly vypořádat v oblasti plynofikace, a to z toho důvodu, že plynofikace je zavedena jen ve středu obce. Obec v současné době neplánuje dodávku plynu prodloužit také do okrajových částí. Jako vhodné řešení se jeví anketa, ve které by zastupitelé zjistili zájem obyvatel o plynofikaci ve zbývajících částech obce. Je možné, že v dotazníku, který sloužil jako podklad pro tuto práci, obyvatelé sice vyjádřili svou nespokojenost s tím, že část obce, ve které žijí, není plynofikována, avšak pokud by se tak stalo, nevyužili by této možnosti s ohledem na cenu plynu. Pokud by anketou bylo zjištěno, že tito obyvatelé mají skutečný zájem o plynofikaci, obec by jistě ve spolupráci

s nimi tento krok zajistila. Je však nutné konstatovat, že takový postup by byl zcela jistě realizován v dlouhodobém časovém horizontu, neboť se jedná o finančně nákladnou akci.

Po zhodnocení jednotlivých kritérií, která byla v práci zpracovávána, je patrné, že obyvatelé obce žijí ve zdravém životním prostředí, a pokud dojde k dostavbě kanalizace a čističky odpadních vod, toto prostředí se ještělepší. Předpoklady environmentálního pilíře je tedy možné naplnit. Sociální pilíř je také naplňován, ačkoli i zde lze konstatovat nedostatky ve volno časovém vyžití místních obyvatel a v jejich mimoškolním vzdělávání.

Obec hospodaří s vyrovnaným rozpočtem, v minulých letech dokonce tvořila úspory. Avšak je na místě doporučit více se zaměřit na čerpání dotací, které by pomohly právě rozvoji pilíře environmentálního a sociálního, když ekonomický pilíř vlastně slouží jako podpora pro naplnění těchto dvou.

6 SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Brundtlandová, G. H. a kol.: *Naše společná budoucnost*, Praha: Akademie, 1991. 20 s. ISBN 80-85368-07-2

BINEK, Jan. *Rozvojové možnosti obcí*. Vyd. 1. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj ČR, 2010, 50 s. ISBN 978-80-87147-29-0.

BINEK, Jan, a kol. *Venkovský prostor a jeho oživení*. Brno: nakladatelství Georgetown, 2007. 140s. ISBN 80-251-19-5

DUŠEK, Hynek. *Udržitelný rozvoj*. 1. vyd. Kunovice: Evropský polytechnický institut, 2010, 12 s. ISBN 978-80-7314-195-0.

LORENC, Jiří; KAŠPÁRKOVÁ, Jana. *Rozpočtová skladba 2010 pro územní samosprávné celky*. 1. vyd. Polešovice : M LORDY, 2010. 332 s. ISBN 978-80-254-6776-3.

KADEŘÁBKOVÁ, Jaroslava, Jitka, PEKOVÁ. *Územní samospráva - udržitelný rozvoj a finance*. Vyd. 1. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2012, 297 s. ISBN 978-80-7357-910-4.

MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha : Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.

MOLDAN, Bedřich. *Ekologická dimenze udržitelného rozvoje*. Vyd. 1. Praha: Karolinum, 2001, 102 s. ISBN 80-246-0246-6.

MOLDAN, Bedřich. *Indikátory trvale udržitelného rozvoje*. Ostrava: Vysoká škola báňská - Technická univerzita, 1996, 87 s. ISBN 80-7078-380-x-.

MOLDAN, Bedřich. (Ne)udržitelný rozvoj ekologie: hrozba i naděje. 2. vyd. V Praze: Univerzita Karlova, nakladatelství Karolinum, 2003, 141 s. ISBN 80-246-0769-7.

NÁTR, Lubomír. *Rozvoj trvale neudržitelný*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Karlova, Nakladatelství Karolinum, 2005, 102 s. ISBN 80-246-0987-8.

PEKOVÁ, Jitka. *Místní finance*. 1. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomická, 1992, 198 s. ISBN 80-7079-590-5.

PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: Management Press, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.

PEKOVÁ, Jitka, Jaroslav PILNÝ a Marek JETMAR. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 3., aktualiz. a rozš. vyd. Praha: ASPI, 2008, 712 s. ISBN 978-80-7357-351-5.

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: teorie a praxe*. 2. aktualiz. a rozš. vyd. Praha : Grada Publishing, 2009. 304 s. ISBN 978-80-247-2789-9(brož.).

ŠILHÁNKOVÁ, Vladimíra. *Indikátory udržitelného rozvoje pro města a obce*. Vyd. 1. Hradec Králové: Civitas per populi, 2011, 216 s. ISBN 978-80-904671-4-9.

ŽEHROVÁ, Jana a Daniela PFEIFEROVÁ. *Finance municipalit*. 1. vyd. V Praze: Česká zemědělská univerzita, Provozně ekonomická fakulta, 2006, 124 s. ISBN 978-80-213-1418-4.

Legislativní prameny:

Zákon č. 20/1987 Sb., o státní památkové péči

Zákon č. 17/1992 Sb., o životním prostředí

Zákon č.289/1995 Sb., o lesích a o změně některých předpisů (lesní zákon)

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §2

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, §7

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (hospodaření obce), §38

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (pověřený obecní úřad), §64

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Zákon č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, ve znění pozdějších předpisů

Úplné znění zákona č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, jak vyplývá ze změn a doplnění provedených zákony č. 320/2001 Sb., č. 450/2001 Sb., č.

320/2002 Sb., č. 421/2004 Sb., č. 557/2004 Sb., č. 562/2004 Sb. a č. 635/2004 Sb

Zákon č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě

Zákon č.632/2004 Sb., o správních poplatcích.

Internetové zdroje:

Internetové články a publikace [online]. Dostupné z: www.hamplova.cz/majetek-obce-a-hospodareni-s-nim

Oficiální internetové stránky obce Hoříčky [online]. Dostupné z:

<http://www.horicky.cz/index.html>

Český statistický úřad. *Český statistický úřad : Regiony, města, obce* [online]. Dostupný z

WWW: <http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/regiony_mesta_obce_souhrn>

Oficiální internetové stránky Mikroregionu Úpa [online]. Dostupný z:

<http://www.mikroregionupa.cz/>

Dokumenty:

Územní plán obce Hoříčky

Účetní výkazy obce Hoříčky

7 SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Dotazník

Vážený pane, vážená paní,
děkuji Vám za ochotu podílet se na výzkumu, který hodnotí názor občanů na kvalitu života v obci. Informace poskytnuté prostřednictvím tohoto dotazníku budou využity v diplomové práci, kterou zpracovávám v rámci studia na České Zemědělské univerzitě v Praze.
Děkuji Vám za spolupráci a přeji hezký den.

Bc. Radka Možišová

Pohlaví	Muž	Žena	
Věk	0-14	15-64	65 a více
Zaměstnaný/ Studující	Nezaměstnaný	Senior	

Počet bodů přidělte 1-5, přičemž 5 je nejlepší.

1. Příznivé životní prostředí

Jste spokojeni v obci z těchto hledisek:

	Ohodnocení (hodnota 1-5)
1. Životní prostředí celkově	
2. Estetický vzhled veřejného prostranství	
3. Udržování čistoty v obci	
4. Udržování zeleně v obci	
5. Systém třídění odpadů a odvoz odpadů	

2. Sociální rozvoj

Jste spokojeni v obci z těchto hledisek:

	Ohodnocení (hodnota 1-5)
6. Kvalita cest a chodníku v obci	
7. Dostupnost parkování	
8. Bezpečnost silničního provozu	
9. S mateřskou školou	
10. Se základní školou	
11. Se zdravotní péčí v obci	
12. S mezilidskými vztahy v obci	
13. Se sportovním vyžitím	
14. S kulturním vyžitím	
15. S nabídkou vyžití pro rodiny s dětmi	

3. Hospodářský rozvoj

Jste spokojeni v obci z těchto hledisek:

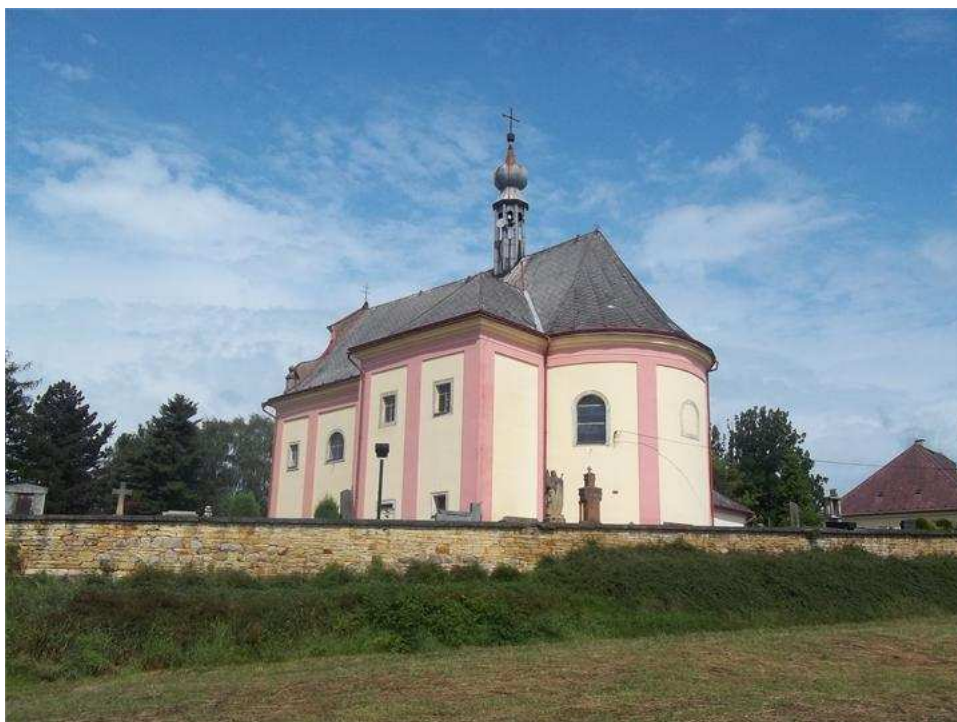
	Ohodnocení (hodnota 1-5)
16. S činností samosprávy	
17. Dodávka plynu	
18. Dodávka elektřiny	
19. Dodávka vody	
20. Telekomunikace	

Příloha 2: Obrázky

Obrázek č. 1: Kulturní akce - Mezinárodní folklorní festiválek
<foto autora>

Obrázek č. 2: Kostel sv. Ducha
< <http://www.horicky.cz/galerie/kostel.html> >

Obrázek č. 3: Fara

http://www.horicky.cz/galerie/zajimave_stavby.html

Obrázek č.4: Stará škola

http://www.horicky.cz/galerie/zajimave_stavby.html

